Rok II.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 6. Warszawa, dnia 15 czerwca 1933 r.

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

TREŚĆ:

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

OKÓLNIKI I PISMA OKÓLNE.

SKOROWIDZ RZECZOWY.

107.

USTAWA

z dnia 25 marca 1933 r.

o oddaniu niektórych gruntów, przejętych na własność Państwa.

Art. 1. (1) Z nieruchomości ziemskich, przejętych na własność Państwa na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 4, poz. 17), na zasadzie dekretów Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej Nr. 39, Nr. 213 i Nr. 257 (Dz. U. T. K. R. L. Ś. z dnia 16 grudnia 1920 r. Nr. 9, z dnia 23 kwietnia 1921 r. Nr. 15/25 i z dnia 15 czerwca 1921 r. Nr. 20/30) oraz dekretu Prezesa Tymczasowej Komisji Rządzącej Nr. 469 (Dz. U. T. K. R. L. Ś. z dnia 3 lutego 1922 r. Nr. 5/55), osoby uprawnione mogą otrzymać z zachowaniem postanowień niniejszej ustawy obszary leśne i innego rodzaju grunty nieużyteczne dla celów osadnictwa wojskowego i reformy rolnej lub jeżeli ich użycie

na inne cele państwowe nie przedstawia specjalnego interesu dla Państwa.

(2) Przedmiotem uprawnienia są określone w cz. 1 grunty w takim stanie, w jakim będą się znajdowały w chwili oddania osobom uprawnionym.

Art. 2. Osobą, uprawnioną w rozumieniu art. 1, jest osoba, która posiada prawo do wynagrodzenia za przejętą na własność Państwa nieruchomość ziemską, z której mają być oddane grunty.

Art. 3. (1) W razie oddania gruntów, obciążonych dzierżawami, prawa i obowiązki, wynikające z umów dzierżawnych, przechodzą na osoby uprawnione od dnia oddania.

(2) Gdy mają być zwrócone grunty z nieruchomości ziemskiej, obciążonej pożyczką instytucji kredytu długoterminowego, instytucja obowiązana jest na żądanie okręgowego urzędu ziemskiego przedstawić w ciągu miesiąca od złożenia tej instytucji planów pomiarowych projekt segregacji pożyczki pomiędzy Skarb Państwa a uprawnionych. W razie niezłożenia projektu segregacji w tym terminie przez instytucję projekt segregacji sporządzi okręgowy urząd ziemski z uwzględnieniem zasad statutu danej instytucji.

Art. 4. Osoby uprawnione z chwilą oddania im gruntów na zasadzie ustawy niniejszej tracą prawo do wynagrodzenia, służącego im z tytułu przejęcia oddawanych gruntów.

Art. 5. (1) O oddaniu gruntów orzeka Minister Rolnictwa i Reform Rolnych. W razie oddawania gruntów, które znajdują się pod zarządem władz, nie podlegających Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych, wydanie decyzji następuje w porozumieniu z właściwym ministrem. Decyzje w zakresie oddawania gruntów są pozostawione całkowitemu swobodnemu uznaniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych. Decyzje te mogą być wydawane do dnia 31 grudnia 1934 r.

(2) Decyzje o oddaniu gruntów zapadają na skutek żądania lub za zgodą osób uprawnionych. Żądanie winno być złożone na piśmie we właściwym okręgowym urzędzie ziemskim.

(3) Decyzja o oddaniu gruntów stanowi tytuł własności. Przepisanie prawa własności w księgach hipotecznych może nastąpić na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego.

(4) Wprowadzenie osób uprawnionych w posiadanie oddanych gruntów winno być dokonane przez komisarza ziemskiego protokólarnie. Niestawienie się osób uprawnionych pomimo właściwego wezwania nie stanowi przeszkody do wykonania tej czynności. W tych przypadkach protokóły o wprowadzenie w posiadanie gruntów winny być doręczone osobom uprawnionym w trybie przepisów o postępowaniu administracyjnem.

Art. 6. (1) Postępowanie w sprawach, unormowanych niniejszą ustawą, oraz decyzje o oddaniu gruntów wolne są od opłat skarbowych i samorządowych.

(2) Ujawnienie w hipotece zmiany prawa własności na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych oraz wyników segregacji obciążeń wolne jest od opłat sądowych w postępowaniu hipotecznem, a stawkę wynagrodzenia dla pisarza hipotecznego za wszystkie z tem związane czynności ustala się na 6 zł.

Art. 7. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. z dn. 4.V. 1933 r. Nr. 31, poz. 264).

108.

USTAWA

z dnia 28 marca 1933 r.

o wynagrodzeniu za nieruchomości ziemskie, wypłacanem na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej.

Art. 1. W ustawie z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 3 p. c) wyrazy: „ustawy rosyjskiej z dnia 1 marca 1864 r.“ zastępuje się wyrazami: „ustawy z dnia 5 marca 1864 r.“, a wyrazy: „instrukcji z dnia 23 grudnia 1865 r.“ zastępuje się wyrazami: „instrukcji z dnia 23 lipca 1865 r.“;

2) w art. 30 cz. 1 dodaje się następujące wyrazy końcowe: „oraz majątków, przejętych na własność Państwa na mocy dekretu Nr. 257 Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej z dnia 30 maja 1921 r. w przedmiocie przejścia na własność Państwa dla celów reformy rolnej majątków ziemskich, otrzymanych lub nabytych w drodze przywilejów (Dz. U. Tymcz. Komisji Rządzącej Litwy Środkowej Nr. 20/30)“;

3) art. 31 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 31. 1) Ustalone w myśl art. 29 lub art. 30 wynagrodzenie za nieruchomości ziemskie, przymusowo wykupywane, będzie uiszczone częściowo w gotówce, częściowo w obligacjach 3% państwowej renty ziemskiej w złocie, według wartości nominalnej, przyczem stosunek części wynagrodzenia, wypłacanego w gotówce, do części wynagrodzenia, wypłacanego w obli-

gacjach renty, zależeć będzie od ogólnego obszaru wszystkich nieruchomości ziemskich, należącego do właściciela wykupywanej nieruchomości, podług następującej tabeli:

obszar	część wynagrodzenia płatna w gotówce	część wynagrodzenia płatna w obligacjach
do 1.000 ha	50%	50%
od 1.000 ha do 1.500 ha	45%	55%
„ 1.500 „ „ 2.000 „	40%	60%
„ 2.000 „ „ 2.500 „	35%	65%
„ 2.500 „ „ 3.000 „	30%	70%
„ 3.000 „ „ 4.000 „	25%	75%
ponad 4.000 „	20%	80%

2) Wynagrodzenie to wypłacone będzie właścicielowi lub złożone do depozytu sądu w dwóch ratach:

a) 75% tymczasowo obliczonego przez okręgowy urząd ziemski szacunku przed objęciem majątku w posiadanie przez okręgowy urząd ziemski;

b) w pozostałej części w ciągu 30 dni od uprawomocnienia się orzeczenia, ustalającego to wynagrodzenie; równocześnie z tą ratą wypłacone zostaną w gotówce odsetki w stosunku 3 od sta rocznie za czas od objęcia majątku w posiadanie przez okręgowy urząd ziemski do dnia wypłaty tej raty;

3) wymienione w p. a) cz. 2 artykułu niniejszego 75% szacunku obliczane będzie osobno dla każdej z dwóch części wynagrodzenia, wymienionych w cz. 1 artykułu niniejszego";

4) w art. 33 skreślić liczbę „1)" i wyrazy, poczynając od: „w listach zastawnych..." do końca artykułu zastąpić wyrazami: „w obligacjach państwowej renty ziemskiej według wartości nominalnej z kuponami bieżącemi od dnia złożenia wynagrodzenia lub pierwszej jego raty do depozytu sądowego, o ile płatna w gotówce część wynagrodzenia będzie niewystarczająca. Na żądanie instytucji kredytu długoterminowego Minister Skarbu zamieni według wartości nominalnej obligacje państwowej renty ziemskiej na listy zastawne tej instytucji z odpowiedniemi kuponami";

5) w art. 34 cz. 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Obligacje 3% państwowej renty ziemskiej w złocie (cz. 1 art. 31) z sześćdziesięcioletnim okresem umorzenia, zabezpieczone całym majątkiem i dochodami Skarbu Państwa, a w tej liczbie należnościami Skarbu Państwa od nabywców gruntów, wykupionych na mocy ustawy niniejszej, emitować będzie Minister Skarbu dla zużycia ich przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych na cele, przewidziane w ustawie niniejszej, w sumie, nieprzekraczającej ogółem 300 miljonów złotych w złocie";

w art. 34 cz. 3 wyrazy: „rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 385)“ zastępuje się wyrazami: „art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. w sprawie zmiany ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855)“;

6) art. 36 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 36. Obligacje 3% państwowej renty ziemskiej mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne, i będą przyjmowane na rękojmie i kaucje według kursu, ustalonego przez Ministra Skarbu dla poszczególnych seryj tych obligacyj. Obligacje te będą przyjmowane przez Skarb Państwa według wartości nominalnej od wszystkich ich posiadaczy na spłatę wszystkich zaległych bezpośrednich podatków państwowych oraz podatku od spadków i darowizn, których termin płatności upłynął przed dniem 1 stycznia 1933 r. Ponadto osoby, które wykażą, że one lub ich spadkodawcy otrzymali obligacje 3% państwowej renty ziemskiej tytułem wynagrodzenia za nieruchomości, przymusowo od nich wykupione, lub też, jako spłatę ich wierzytelności w wyniku przeprowadzonego przez sąd rozdziału wynagrodzenia, będą mogły spłacać temi obligacjami wszelkie należności z tytułu bezpośrednich podatków państwowych, płatne po dniu 31 grudnia 1932 r. do wysokości połowy tych należności przy jednoczesnej wpłacie co najmniej drugiej połowy w gotówce. Podatek zaś od spadków i darowizn osoby, wymienione w zdaniu poprzedniem, będą mogły spłacać obligacjami w całości“.

Art. 2. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 28 grudnia 1927 r. o uregulowaniu ciężarów i wierzytelności, ciążących na przymusowo wykupionych nieruchomościach ziemskich (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3, poz. 22), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 7 cz. 2 otrzymuje brzmienie:

„Przy likwidacji wierzytelności i ciężarów z wynagrodzenia wraz z odsetkami za przymusowo wykupioną nieruchomość lub jej część bieg wszelkich procentów i świadczeń powrotnych ustaje z dniem objęcia w posiadanie tej nieruchomości lub jej części przez okręgowy urząd ziemski, z wyjątkiem przypadków przymusowego wykupu na podstawie przepisów, obowiązujących przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej oraz przypadków przejęcia na własność Państwa na mocy art. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 4, poz. 17); w obu tych przypadkach bieg wszelkich procentów i świadczeń powrotnych ustaje z dniem złożenia całego wynagrodzenia lub pierwszej jego raty do depozytu sądowego“;

2) w art. 12 cz. 3, zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie następujące:

„O ile wynagrodzenie złożone zostało do depozytu w obligacjach 5% państwowej renty ziemskiej, to sąd na zaspokojenie podatku od spadków i darowizn (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 49, poz. 299) oraz majątkowego (Dz. U. R. P. z 1923 r. Nr. 94, poz. 746) przekaże przedewszystkiem te obligacje według kursu urzędowego, obowiązującego w dniu złożenia do depozytu; o ile zaś wynagrodzenie złożone zostało do depozytu w obligacjach 3% państwowej renty ziemskiej, to sąd na zaspokojenie bezpośrednich podatków państwowych oraz podatku od spadków i darowizn przekaże przedewszystkiem te obligacje, stosownie do postanowień art. 36 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej w brzmieniu art. 1 niniejszej ustawy, przyczem w braku odpowiedniej ilości gotówki na zaspokojenie zgodnie z powyższemi postanowieniami bezpośrednich podatków państwowych z terminem płatności po 31 grudnia 1932 r. sąd przekaże na zaspokojenie tych podatków zamiast brakującej gotówki obligacje 3% państwowej renty ziemskiej według wartości nominalnej".

Art. 3. We wszystkich przypadkach, w których ustawa z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej lub ustawy i rozporządzenia późniejsze używają terminu listy państwowej renty ziemskiej, należy pod tym terminem rozumieć obligacje państwowej renty ziemskiej.

Art. 4. (1) Przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia i wypłacie wynagrodzenia za nieruchomości ziemskie, pomieszczone w wykazach imiennych, ogłoszonych (cz. 1 art. 19 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r.) przed wejściem w życie niniejszej ustawy, a także za nieruchomośści ziemskie, co do których przed tą datą wydane zostało wykonalne orzeczenie o przymusowym wykupie, stosują się zasadniczo postanowienia ustawy niniejszej. Jednak w tych przypadkach w stosunku do części wynagrodzenia, wypłacanej w obligacjach państwowej renty ziemskiej, służy właścicielowi nieruchomości prawo wyboru sposobu wypłaty tej części wynagrodzenia bądź stosownie do postanowień ustawy niniejszej, bądź też stosownie do przepisów dotychczas obowiązujących w obligacjach 5% państwowej renty ziemskiej. Z powyższego prawa wyboru właściciel może skorzystać wyłącznie w terminie miesięcznym od wezwania go przez okręgowy urząd ziemski. W przypadkach, w których wypłata pierwszej raty wynagrodzenia nastąpiła przed wejściem w życie ustawy niniejszej, wypłata drugiej raty wynagrodzenia dokonana zostanie według przepisów, dotychczas obowiązujących.

(2) Ustalone w myśl art. 29 lub art. 30 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. wynagrodzenie za nieruchomości ziemskie, przymusowo wykupywane w okresie do dnia 31 marca 1935 r.,

będzie uiszczane w 20% w gotówce, w 80% — w obligacjach państwowej renty ziemskiej w złocie według wartości nominalnej.

(3) Dla celów, przewidzianych w artykule niniejszym, upoważnia się Ministra Skarbu do emitowania dalszychseryj 5% państwowej renty ziemskiej w złocie z czterdziestojednoletnim okresem umorzenia w ramach sumy, przewidzianej w cz. 5) art. 1 ustawy niniejszej, w drodze rozporządzeń, wydawanych w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

(4) Obligacje 5% państwowej renty ziemskiej mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne, i będą przyjmowane na rękojmie i kaucje według kursu, ustalanego przez Ministra Skarbu. Ponadto obligacje te będą przyjmowane przez Skarb Państwa według kursu urzędowego na spłatę podatków od spadków i darowizn oraz majątkowego od osób, które wykażą, że one lub ich spadkodawcy otrzymali je tytułem wynagrodzenia za nieruchomości, przymusowo od nich wykupione, lub też, jako spłatę ich wierzytelności w wyniku przeprowadzonego przez sąd rozdziału wynagrodzenia.

(5) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu ustalać będzie corocznie rozporządzeniem kurs urzędowy wymienionych w cz. 2 obligacyj, nie niżej 70% nominalnej wartości. Po zamknięciu emisji obligacyj danej serji, o czem nastąpi obwieszczenie Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych i Skarbu, ostatnio ogłoszony kurs będzie uważany nadal za kurs urzędowy.

(6) W razie zamknięcia emisji danej serji obligacyj 5% państwowej renty ziemskiej przed jej całkowitem wykorzystaniem, upoważnia się Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych do odpowiedniej zmiany w drodze rozporządzenia planu umorzenia obligacyj tej serji.

Art. 5. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Sprawiedliwości.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*
Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor.*
Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. z dn. 4.V. 1933 r. Nr. 31, poz. 265).

109.

USTAWA

z dnia 28 marca 1933 r.

o konwersji niektórych pożyczek w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego i niektórych zobowiązań wobec Skarbu Państwa na pożyczki z części kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Art. 1. (1) Wierzytelności Państwowego Banku Rolnego z tytułu długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych w listach zastawnych tegoż Banku, zabezpieczone na nieruchomościach, obciążonych pożyczkami z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej na nabycie gruntu lub na zagospodarowanie, wypłaconemi przed dniem 1 stycznia 1933 r., oraz zabezpieczające je hipoteki przechodzą na mocy ustawy niniejszej z dniem 1 stycznia 1933 r. na rzecz Skarbu Państwa na rachunek części kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej wraz z wszelkiemi związanemi z temi pożyczkami należnościami, a mianowicie: zaległemi ratami, opłatami administracyjnemi, kosztami sądowemi i egzekucyjnemi, oraz wierzytelnościami z tytułu uiszczonych przez Bank za dłużników podatków i składek ubezpieczeniowych od ognia.

(2) Przepis ust. (1) może mieć zastosowanie również do wierzytelności Państwowego Banku Rolnego, zabezpieczonych na nieruchomościach, które były obciążone pożyczkami z funduszu pomocy kredytowej na zagospodarowanie i pobudowanie osadnikom cywilnym i wojskowym lub z funduszu zapomóg i kredytu ulgowego, spłaconemi w związku z uzyskaniem pożyczki długoterminowej w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego.

(3) Przepis ust. (1) nie dotyczy tych gospodarstw, powstałych z parcelacji, przeprowadzonej przez Państwowy Bank Rolny, którym są udzielane ulgi, dalej idące, niż przewidziane w art. 4.

Art. 2. Wartość przejmowanych przez Skarb Państwa wierzytelności z tytułu nieumorzonego kapitału pożyczek ustalona będzie według bilansowej wartości własnego portfelu listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego, w których pożyczki zostały udzielone; skonwertowana suma pożyczki powiększona będzie o równowartość przejmowanych przez Skarb Państwa w myśl art. 1 należności gotówkowych, związanych z przejmowanemi pożyczkami.

Art. 3. (1) Upoważnia się Ministra Skarbu do zaciągnięcia zobowiązania wobec Państwowego Banku Rolnego w wysokości, wynikającej z art. 2, przy oprocentowaniu nie wyżej niż 4,5% w stosunku rocznym od sumy przejętych przez Skarb Pań-

stwa wierzytelności i do stopniowego umorzenia tego zobowiązania drogą rocznych dotacyj budżetowych.

(2) Stosownie do postanowienia ust. 3 art. 7 ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 117, poz. 966) Państwowy Bank Rolny wycofa z własnego portfelu listy zastawne na sumę, odpowiadającą nie umorzonemu kapitałowi nabytej przez Skarb Państwa wierzytelności w listach zastawnych.

Art. 4. (1) Przejęte przez Skarb Państwa na mocy art. 1 wierzytelności konwertuje się z mocy ustawy niniejszej na gotówkowe pożyczki amortyzacyjne z części kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

(2) Suma skonwertowanej pożyczki, przypadającej na każdego dłużnika, obliczona będzie z uwzględnieniem zasad art. 2.

(3) Warunki pożyczki konwersyjnej ustala się według zasad, stosowanych przy udzielaniu pożyczek na nabycie gruntu z funduszu zapomóg i kredytu ulgowego przy najdłuższym okresie umorzenia. W okresie do dnia 31 grudnia 1935 r. pobierane będzie od tych pożyczek wyłącznie oprocentowanie, którego wysokość ustalać będzie dla poszczególnych kategoryj dłużników Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu; oprocentowanie to nie może przekraczać 3% w stosunku rocznym.

Art. 5. Wierzytelności Funduszu Obortowego Reformy Rolnej, nie przedzielone w księgach hipotecznych wpisami osób trzecich od wierzytelności tegoż Funduszu, powstałych z konwersji, przeprowadzonej w myśl art. 4, mogą być złączone z niemi w jedną łączną pożyczkę na warunkach, przewidzianych w art. 4. Warunki spłaty, przewidziane w art. 4, mogą mieć zastosowanie również do innych pożyczek nie złączonych, a podlegających spłacie na rzecz części kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Art. 6. Nieruchomość, obciążona pożyczką skonwertowaną w myśl art. 4 i 5, nie może być sprzedana z licytacji publicznej pod rygorem nieważności tej licytacji za sumę, nie pokrywającą $^2/_3$ wierzytelności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Art. 7. (1) Pożyczki, skonwertowane w myśl ustawy niniejszej, zachowują takie samo pierwszeństwo hipoteczne, jakie służyło pierwotnym pożyczkom, i będą ujawnione w hipotece bez udziału wierzycieli hipotecznych na jednostronny pisemny lub ustny wniosek Państwowego Banku Rolnego lub właściciela gospodarstwa.

(2) Wpisy o toczącem się postępowaniu spadkowem, o ogłoszeniu spadku wakującego, o ograniczeniu zdolności właściciela nieruchomości do działań prawnych, o wszczęciu sporu co do własności nieruchomości, bądź co do pożyczki konwersyjnej, ani żadne inne przeszkody, wynikające z treści wpisu do ksiąg

hipotecznych (gruntowych), nie wstrzymują ujawnienia konwersji.

(3) Koszty konwersji ponosi dłużnik.

(4) Na obszarze właściwości sądów apelacyjnych w Lublinie, Warszawie i Wilnie pisarze hipoteczni za ujawnienie konwersji oraz wydanie Państwowemu Bankowi Rolnemu świadectwa o dokonanych wpisach o konwersji mają prawo pobierać jedynie opłatę stałą w wysokości 10 złotych. Podania i wpisy hipoteczne oraz inne czynności, związane z ujawnieniem konwersji w księgach hipotecznych (gruntowych), wolne są od opłat sądowych.

Art. 8. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Skarbu, w sprawach zaś, dotyczących art. 7, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 9. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. z dn. 4.V. 1933 r. Nr. 31, poz. 266).

110.

USTAWA

z dnia 28 marca 1933 r.

o uregulowaniu prawa własności gruntów, oddanych w drodze parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego.

Art. 1. Ustawa niniejsza ma zastosowanie, gdy chodzi o uregulowanie prawa własności gruntów, oddanych w posiadanie nabywcom w drodze parcelacji, jeżeli oddanie w posiadanie nastąpiło przed 1 stycznia 1933 r. i jeżeli zachodzą warunki, uzasadniające wydanie decyzji z art. 63 i cz. 5 art. 65, art. 66 i 67 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1).

Art. 2. (1) W toku postępowania, przewidzianego w ustawie niniejszej, nie może być zarządzone wykończenie parcelacji lub przymusowy wykup nieruchomości, objętej parcelacją na podstawie pkt. a) cz. 1 art. 3, art. 63 i cz. 5 art. 65 ustawy z dnia

28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o skutkach naruszenia przepisów przy parcelacji prywatnej (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 247).

(2) Jeżeli do nieruchomości, objętej parcelacją, zastosowane zostały przepisy, wymienione w cz. 1, to oparte na tych postanowieniach postępowanie ulega zawieszeniu w razie wszczęcia postępowania, przewidzianego w ustawie niniejszej. Postępowanie zawieszone ulega umorzeniu po uprawomocnieniu się postanowienia sądu, uwzględniającego wniosek okręgowego urzędu ziemskiego (art. 3). W razie wydania przez sąd postanowienia, oddalającego wniosek, zawieszone postępowanie może być podjęte.

Art. 3. Postępowanie, przewidziane w ustawie niniejszej, zostaje wszczęte przez złożenie do sądu okręgowego, właściwego według miejsca położenia nieruchomości, wniosku o przyznanie prawa własności rozparcelowanych gruntów na rzecz nabywców tych gruntów lub ich następców prawnych; do wszczęcia postępowania sądowego uprawniony jest jedynie właściwy okręgowy urząd ziemski, do którego strony interesowane mogą zwrócić się z żądaniem złożenia wniosku do sądu. Urząd mocen jest odmówić żądaniu stron interesowanych tylko w przypadkach:

a) gdy projekt parcelacji nie został jeszcze zatwierdzony, a stan posiadania nie jest zgodny z zasadami ustawy o wykonaniu reformy rolnej, lub gdy stan posiadania nie odpowiada prawomocnie zatwierdzonemu projektowi parcelacji i wykazowi nabywców;

b) gdy do danej nieruchomości zostało zastosowane wykończenie parcelacji lub przymusowy wykup w trybie przepisów, wymienionych w cz. 1 art. 2.

Art. 4. Do wniosku (cz. 1 art. 3) należy dołączyć lub złożyć sądowi najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy po złożeniu wniosku:

a) pełny wyciąg z wykazu księgi gruntowej nieruchomości, objętej parcelacją, a jeżeli parcelujący nie ujawnił swego prawa własności w księdze gruntowej — także dowód, stwierdzający prawo parcelującego do uzyskania wpisu prawa własności;

b) oznaczenie parcel gruntowych lub ich części, znajdujących się w posiadaniu nabywców, z wymienieniem liczb katastralnych i obszaru oraz z dołączeniem w razie potrzeby planu podziału;

c) wykaz nabywców parcel lub ich następców prawnych z powołaniem się na podstawę objęcia działek w posiadanie i oznaczeniem czasu tego objęcia z wymienieniem odpowiednich dowodów;

d) oświadczenia osób, na rzecz których w wykazie księgi gruntowej nieruchomości, objętej parcelacją, zapisane są ciężary, ograniczenia i hipoteki, że zgadzają się na przepisanie

prawa własności działek, oddanych w posiadanie nabywców w drodze parcelacji, bez przeniesienia na te działki tych praw, o ile oświadczenia takie zostały złożone okręgowemu urzędowi ziemskiemu;

e) wykaz osób, które nie złożyły oświadczeń, wymienionych w pkt. d), z podaniem miejsca zamieszkania tych osób, uwidocznionego w aktach gruntowych;

f) odpisy wniosku wraz z załącznikami, wymienionemi w punktach c), d) i e), w ilości, niezbędnej do doręczenia osobom interesowanym (pkt. b), c), d), e) cz. 2 art. 8) z tem, że posiadaczom działek odpisy doręczone będą zbiorowo w jednym egzemplarzu przez złożenie we właściwym dla parcelowanej nieruchomości urzędzie gminnym lub obszarze dworskim dla zaznajomienia się osób interesowanych.

Art. 5. (1) Wniosek, złożony przez okręgowy urząd ziemski, rozpatruje sąd okręgowy jednoosobowo na jawnem posiedzeniu sądowem.

(2) Przepisy cz. 1 kodeksu postępowania cywilnego oraz przepisy, wprowadzające ten kodeks, stosuje się odpowiednio, jeżeli ustawa niniejsza nie przepisuje odmiennego trybu; jednakże przepisów o obowiązkowem zastępstwie adwokackiem przed sądem okręgowym nie stosuje się.

Art. 6. Na podstawie dowodu złożenia do sądu wniosku (art. 3) okręgowy urząd ziemski wystąpi do właściwego urzędu ksiąg gruntowych z wnioskiem o wpisanie w oddziale II wykazu księgi gruntowej nieruchomości, objętej parcelacją, ostrzeżenia o wszczęciu postępowania na mocy ustawy niniejszej. Ostrzeżenie to ma ten skutek, że ciężary, ograniczenia i hipoteki, wpisane po tem ostrzeżeniu, nie stanowią przeszkody do przepisania prawa własności działek bez przeniesienia na nie tych praw.

Art. 7. (1) Osoby, na rzecz których na nieruchomości, objętej parcelacją, zapisane są ciężary, ograniczenia lub hipoteki, jeżeli co do praw tych okręgowy urząd ziemski nie przedstawił oświadczeń, przewidzianych w pkt. d) art. 4, będą wezwane przez sąd przed terminem rozprawy lub równocześnie z wezwaniem na rozprawę do oświadczenia się w terminie trzydziestodniowym od dnia doręczenia im wezwania, czy zgadzają się na przepisanie prawa własności działek, oddanych w posiadanie nabywcom w drodze parcelacji, bez przeniesienia na te działki ciężarów, ograniczeń lub hipotek, zapisanych na nieruchomości na rzecz tych osób. Wezwania takie należy wysyłać również do właściwego urzędu skarbowego.

(2) Brak oświadczenia w terminie trzydziestodniowym uważa się za wyrażenie zgody, o czem należy w wezwaniu uprzedzić.

Art. 8. (1) Termin rozprawy winien być wyznaczony w czasie jak najkrótszym poza zwykłą kolejnością spraw.

(2) Na rozprawę należy wezwać:

a) okręgowy urząd ziemski, który złożył wniosek;

b) właściciela nieruchomości, objętej parcelacją, lub osobę, posiadającą tytuł do uzyskania wpisu prawa własności (pkt. a) art. 4);

c) posiadaczy, którym ma być przyznane prawo własności działek;

d) te z pośród osób, mających na nieruchomości, objętej parcelacją, ciężary, ograniczenia lub hipoteki, które na skutek wezwań, przewidzianych w art. 7, złożyły we właściwym terminie oświadczenia odmowne;

e) właściwy urząd skarbowy.

Art. 9. Doręczanie wszelkich wezwań i zawiadomień w postępowaniu, przewidzianem w ustawie niniejszej, dokonywane będzie w miejscu rzeczywistego zamieszkania. W przypadkach, w których kodeks postępowania cywilnego przewiduje doręczenie przez obwieszczenie publiczne, doręczenia będą uskuteczniane przez ogłoszenie na przeciąg dwóch tygodni we właściwej dla parcelowanej nieruchomości gminie lub obszarze dworskim.

Art. 10. W celu ustalenia okoliczności, służących za podstawę do przyznania nabywcom prawa własności, sąd może z urzędu zbierać wszelkie dowody, w szczególności wzywać świadków i biegłych.

Art. 11. Do wydania postanowienia sądu, uwzględniającego wniosek okręgowego urzędu ziemskiego, nie stanowią przeszkody:

a) zmiana w osobie właściciela nieruchomości, objętej parcelacją po objęciu działek w posiadanie przez nabywców, oraz zmiana w osobach nabywców działek także w przypadkach, gdy zmiana ta nastąpiła w formie cesji praw bez udziału właściciela nieruchomości;

b) niezapłacenie części ceny kupna przez nabywcę działki lub jego następcę prawnego.

Art. 12. Przepisy, uzależniające obrót lub rozporządzanie nieruchomością od zezwolenia władz, nie będą stosowane do nieruchomości, których własność ulega przeniesieniu na mocy postanowienia sądu, wydanego w trybie ustawy niniejszej.

Art. 13. (1) Postanowienie, uwzględniające wniosek okręgowego urzędu ziemskiego, winno również ustalić, czy i w jakiej mierze ma nastąpić przeniesienie ciężarów, ograniczeń i hipotek z nieruchomości, objętej parcelacją, na działki, znajdujące się w posiadaniu nabywców.

(2) Przyznanie prawa własności działek bez przeniesienia na nie ciężarów, ograniczeń i hipotek może nastąpić mimo sprzeciwu osób, którym prawa te służą, tylko w następujących przypadkach:

a) jeżeli wartość tych praw nie przekracza $^{2}/_{3}$ wartości

rynkowej nie rozparcelowanej części nieruchomości; przy wierzytelnościach zaś instytucyj kredytu długoterminowego, — jeżeli nie przekracza takiej części tej wartości, która według statutu danej instytucji stanowi minimalną granicę bezpieczeństwa udzielanych pożyczek;

b) jeżeli osoby, którym prawa te służą w chwili wpisu ich praw, wiedziały lub powinny wiedzieć o oddaniu gruntów w posiadanie nabywców w drodze parcelacji.

(3) Sąd dokona podziału i segregacji ulegających przeniesieniu na działki ciężarów i hipotek, zapisanych na nieruchomości, objętej parcelacją, pomiędzy nie rozparcelowaną część tej nieruchomości i poszczególne działki, oddane w posiadanie nabywcom. Projekt podziału i segregacji ciężarów i hipotek sporządzi okręgowy urząd ziemski. Instytucje kredytu długoterminowego obowiązane są na żądanie okręgowego urzędu ziemskiego złożyć w ciągu miesiąca własny projekt podziału i segregacji pożyczek, ciążących na nieruchomości, objętej parcelacją. W razie niezłożenia projektu w tym terminie przez instytucję projekt sporządzi okręgowy urząd ziemski z uwzględnieniem zasad statutu danej instytucji.

(4) W celu zastosowania postanowień cz. 3 niniejszego artykułu ciężary, których wartość nie jest ujawniona w księdze gruntowej, będą przez sąd oszacowane według zasad, ustalonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości, wydanych na podstawie art. 9 pkt. 1 i 6 przepisów, wprowadzających prawo o sądowem postępowaniu egzekucyjnem (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 93, poz. 804).

(5) Przepisy cz. 2—4 nie mają zastosowania do służebności przechodu, przegonu, wodopoju, czerpania wody i t. p., niezbędnych do prowadzenia gospodarstwa.

Art. 14. Nie przenosi się na działki, których prawo własności ulega przepisaniu na nabywców, obowiązków, wynikających z ustanowienia spadkobiercy następnego, postanowień, iż nieruchomość ma stanowić majątek lub służyć celom ordynacji lub fundacji, oraz zakazów pozbywania i obciążania, chyba, że zakazy te ustanowione zostały w związku z ciężarami lub hipotekami, które ulegają przeniesieniu na działki, znajdujące się w posiadaniu nabywców.

Art. 15. (1) Na wniosek właściciela lub nabywcy sąd ustali i w razie potrzeby przerachuje według zasad rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 30, poz. 213) niespłaconą część ceny kupna wraz z nieprzedawnionemi odsetkami, licząc je od dnia zapadłości, nie wcześniej jednak, niż od dnia objęcia przez nabywcę nieruchomości w posiadanie. Odsetki te winny być ustalone w wysokości, przewidzianej w umowie, jednakże jeżeli umowne odsetki przekraczają 3% w stosunku rocznym, to mogą być przez sąd obni-

żone do tej normy, stosownie do zdolności płatniczej i możliwości gospodarczych dłużnika. W przypadku, gdy odsetki nie zostały przewidziane w umowie, sąd ustali je na 3% w stosunku rocznym.

(2) Na poczet niespłaconej części ceny kupna i określonych w cz. 1 odsetek, sąd, bez względu na postanowienia umów, zawartych przez strony, zarachuje przypadające na daną działkę w wyniku podziału i segregacji (cz. 3 art. 13) hipoteki i ciężary, z wyjątkiem hipotek kaucyjnych, przenosząc zarazem obowiązek osobisty spłacenia zarachowanych hipotek i ciężarów ze sprzedawcy na nabywcę działki.

(3) Sąd może rozłożyć nabywcy pozostałą do zapłaty część ceny kupna na raty na taki okres czasu, aby przy oprocentowaniu, określonem w cz. 1, spłata rocznej raty nie była rujnująca dla gospodarstwa dłużnika. Wysokość rocznej raty bez oprocentowania nie może być mniejsza od 5% pierwotnej ceny kupna. Ponadto sąd może odroczyć termin rozpoczęcia spłat na okres czasu nie dłużej niż lat 3. Rozłożenie reszty ceny kupna na raty i odroczenie terminu rozpoczęcia spłat nie może jednak nastąpić w sposób odmienny, niż ustalony w umowie między właścicielem a nabywcą lub ich prawnymi poprzednikami, jeżeli umowa taka została zawarta po dniu 30 marca 1932 r.

(4) Pozostałą do zapłaty część ceny kupna wraz z odsetkami sąd nakaże zabezpieczyć hipoteką zwyczajną w rozumieniu § 1113 K. C. z pierwszeństwem po ciężarach, ograniczeniach i hipotekach, przeniesionych z nieruchomości, objętej parcelacją, z tem jednakże, że część tej hipoteki zwyczajnej, odpowiadającej ewentualnym, przypadającym na daną działkę w wyniku podziału i segregacji hipotekom kaucyjnym, będzie w każdym razie płatna dopiero wówczas, jeżeli sprzedawca spowoduje wykreślenie tych hipotek kaucyjnych.

Art. 16. (1) Od wniosków, składanych na podstawie art. 3, pobierany będzie wpis stały w wysokości 50 zł. Ponadto od wartości przyznanych na własność działek pobierana będzie opłata w wysokości $^{1}/_{10}$ wpisu stosunkowego.

(2) Przed ukończeniem rozprawy w pierwszej instancji okręgowy urząd ziemski winien złożyć sądowi wykaz kosztów, obejmujących wydatki, poniesione przez urząd w związku z postępowaniem, przewidzianem w ustawie niniejszej, i z czynnościami przygotowawczemi. Wykaz kosztów zestawiony będzie, jeżeli chodzi o koszty niezbędnych czynności pomiarowych, według wydatków rzeczywistych, natomiast inne wydatki obliczone będą według stawek ryczałtowych, które ustalać będzie w drodze rozporządzeń Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

(3) Sąd ustali wyłożone przez okręgowy urząd ziemski koszty postępowania w sprawie oraz opłaty i koszty, przewidziane w cz. 1 i 2, rozłoży je na właściciela nieruchomości, objętej parcelacją, i posiadaczy działek, nabytych z tej nieruchomości,

uwzględniając, o ile możności, istniejące umowy pomiędzy stronami. W braku umowy w tej mierze sąd rozłoży koszty w połowie na dotychczasowego właściciela, w połowie zaś na nabywców, przyczem poszczególni nabywcy poniosą koszty w stosunku do obszaru nabytych działek.

(4) W razie wydania przez sąd postanowienia, oddalającego wniosek okręgowego urzędu ziemskiego, koszty ponosi w całości strona, która wystąpiła do okręgowego urzędu ziemskiego o wszczęcie postępowania, a jeżeli postępowanie wszczęto z urzędu — okręgowy urząd ziemski z sum Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Art. 17. W postanowieniu, uwzględniającem wniosek okręgowego urzędu ziemskiego, sąd ustali, która ze stron i w jakiej części winna ponieść koszty wpisów hipotecznych.

Art. 18. (1) Postanowienie, uwzględniające wniosek okręgowego urzędu ziemskiego, może być zaskarżone przez osoby interesowane, wymienione w punktach b), c), d), e) cz. 2 art. 8.

(2) Postanowienie, oddalające wniosek okręgowego urzędu ziemskiego, może być zaskarżone tylko przez okręgowy urząd ziemski.

Art. 19. (1) Prawomocne postanowienie sądu, uwzględniające wniosek okręgowego urzędu ziemskiego, stanowi tytuł własności do nabytych działek i podlega ujawnieniu w księdze gruntowej wraz z wszelkiemi ciężarami, ograniczeniami i hipotekami, w postanowieniu tem wymienionemi.

(2) Czynności, przewidziane w cz. 1, będą dokonane na wniosek osób interesowanych lub okręgowego urzędu ziemskiego na koszt stron (art. 17).

Art. 20. Opłaty w postępowaniu hipotecznem za czynności, wynikające z ustawy niniejszej, ulegają obniżeniu o 50%.

Art. 21. (1) W czasie postępowania, unormowanego w ustawie niniejszej, właściciele nieruchomości nie mogą wytaczać powództw o posiadanie działek, zbytych w toku parcelacji, będącej przedmiotem postępowania, ani zgłaszać żadnych sporów z tytułu pozbycia działek.

(2) Z chwilą wszczęcia postępowania na podstawie ustawy niniejszej będące w toku spory w sprawach, wymienionych w cz. 1, ulegają zawieszeniu do czasu zakończenia postępowania, unormowanego w ustawie niniejszej.

(3) Na czas trwania tego postępowania bieg przedawnienia w stosunku do roszczeń, wyżej wskazanych, ulega zawieszeniu.

Art. 22. (1) Wszczęcie lub prowadzenie egzekucji z nieruchomości nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania, unormowanego niniejszą ustawą, ani też naodwrót postępowanie to nie przeszkadza wszczęciu i dalszemu prowadzeniu egzekucji z danej nieruchomości.

(2) W razie prowadzenia egzekucji z nieruchomości, ostrzeżenie o wszczęciu postępowania na mocy niniejszej ustawy (art. 6) ma ten skutek, że na nabywcę z licytacji, odbytej po wniesieniu ostrzeżenia, przechodzą wszelkie prawa i obowiązki, jakie miał poprzedni wśaściciel względem nabywców bez naruszenia wszakże praw wierzycieli uprzywilejowanych i hipotecznych, którzy utrzymali się w cenie kupna; przepis ten obowiązuje również, gdy nieruchomość przejdzie w wyniku licytacji na rzecz instytucji kredytu długoterminowego.

Ostrzeżenie jednak o wszczęciu postępowania, unormowanego ustawą niniejszą, w odniesieniu do nieruchomości, wystawianych na licytację przez instytucje kredytu długoterminowego, korzystające z przywileju przeprowadzenia egzekucji we własnym zakresie, będzie miało wyżej przewidziane skutki jedynie w razie wniesienia go do hipoteki w terminie najmniej dwudziestu dni przed dniem licytacji. Instytucje te obowiązane są wysłać zawiadomienie do okręgowego urzędu ziemskiego o zamierzonej licytacji co najmniej sześćdziesiąt pięć dni przed dniem licytacji, w przeciwnym razie ostrzeżenie o wszczęciu postępowania, unormowanego w ustawie niniejszej, będzie miało skutki prawne niezależnie od terminu wniesienia go do hipoteki.

(3) Zmiany, zaszłe w wyniku licytacji, odbytej przed wydaniem postanowienia, regulującego własność gruntów, oddanych w posiadanie w drodze parcelacji, uwzględni sąd w dalszym toku postępowania, unormowanego niniejszą ustawą. Na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego sąd odroczy wydanie takiego postanowienia aż do ujawnienia w księdze wieczystej wyniku licytacji.

Art. 23. W razie uwzględnienia wniosku okręgowego urzędu ziemskiego prawomocne postanowienie sądu podlega opłacie stemplowej na rzecz Skarbu Państwa oraz opłacie komunalnej na zasadach, stosowanych przy aljenacji gruntów w drodze parcelacji tak, jak gdyby postanowienie sądu stanowiło treść umowy pomiędzy sprzedawcą a nabywcami. Sąd zawiadomi właściwy urząd skarbowy o postanowieniu prawomocnem celem wymierzenia opłaty stemplowej i komunalnej zapomocą nakazu płatniczego (art. 33 pkt. 2 i ustęp ostatni ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 41, poz. 413). Ujawnienie decyzji sądu w księdze wieczystej jest uzależnione od uiszczenia opłaty stemplowej oraz opłaty komunalnej.

Art. 24. Obszary leśne, których prawo własności ulegnie przepisaniu na mocy ustawy niniejszej, nie będą uważane za grunty leśne w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów, nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 111, poz. 932), jeżeli oddanie w posiadanie w toku parcelacji nastą-

piło przed wejściem w życie wymienionego rozporządzenia z dn. 24 czerwca 1927 r., a zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania nastąpiła przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

Art. 25. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych i Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 26. Ustawa niniejsza wchodzi w życie 15 dnia po ogłoszeniu i obowiązuje na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*
Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. z dnia 4.V.1933 r. Nr. 31 poz. 267).

111.

USTAWA

z dnia 28 marca 1933 r.

o zmianie ustawy z dnia 20 czerwca 1924 r. w sprawie uwłaszczenia b. czynszowników, b. wolnych ludzi i długoletnich dzierżawców w województwach: nowogródzkiem, poleskiem, wołyńskiem, wileńskiem oraz w powiatach: grodzieńskim, wołkowyskim, bielskim, białostockim i sokólskim województwa białostockiego.

Art. 1. W ustawie z dnia 20 czerwca 1924 r. w sprawie uwłaszczenia b. czynszowników, b. wolnych ludzi i długoletnich dzierżawców w województwach: nowogródzkiem, poleskiem, wołyńskiem, wileńskiem oraz w powiatach: grodzieńskim, wołkowyskim, bielskim, białostockim i sokólskim województwa białostockiego (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 24, poz. 254) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 4 ust. c) po wyrazach: „dzierżawcy, którzy“ dodać: „sami, lub których spadkodawcy“;

2) art. 14 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 14. Jeżeli użytkownik, mający prawo na mocy ustawy niniejszej nabyć grunt na własność, nie jest w możności wypłacić ceny nabycia jednorazowo, komisja uwłaszczeniowa:

a) wystąpi z wnioskiem o przyznanie nabywcy kredytu na nabycie gruntu zgodnie z art. 19 i 20 ustawy z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 236);

b) w razie nieuzyskania kredytu, przewidzianego w pkt. a), lub uzyskania tego kredytu w wysokości niedostatecznej, ko-

misja uwłaszczeniowa może rozłożyć cenę nabycia w całości lub w części na spłaty przy oprocentowaniu 4½% rocznie i przy zabezpieczeniu w drodze zastawu lub na hipotece gruntów nabytych, przyczem okres spłaty nie może przekraczać lat 10 dla nabywców, określonych w pkt. a), b) i c) ust. 1 art. 12 ustawy, oraz lat 15 dla nabywców, określonych w pkt. d) ust. 2 tegoż artykułu.

Jeżeli uprawnionym do otrzymania ceny nabycia jest Skarb Państwa, postanowienia punktu a) ustępu pierwszego nie mają zastosowania.";

3) art. 17 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 17. Prawomocne orzeczenie komisji uwłaszczeniowej lub orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej o nabyciu gruntu przez użytkownika po wypłaceniu lub złożeniu do depozytu ceny nabycia w całości lub pierwszej jej raty (art. 14 ust. 1 pkt. b), albo też po uzyskaniu pożyczki (art. 14 ust. 1 pkt. a) i przekazaniu tej pożyczki w odpowiedniej sumie na spłatę ceny nabycia, stanowi tytuł prawny nabycia i podlega na wniosek użytkownika ujawnieniu w księgach hipotecznych wraz z wszystkiemi prawami rzeczowemi, ustalonemi w orzeczeniu, wydanem na podstawie art. 13. Równocześnie ulega wpisaniu do księgi hipotecznej nabytej działki hipoteka na zabezpieczenie reszty ceny nabycia (art. 14 ust. 1 pkt. b).

Orzeczenie komisji uwłaszczeniowej (art. 11) lub okręgowej komisji ziemskiej (art. 15) o nabyciu gruntu przez użytkownika podlega opłacie stemplowej (art. 52 pkt. 6 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 41, poz. 413) w wysokości 1%.

Sądowe opłaty w postępowaniu hipotecznem oraz stawki wynagrodzenia pisarzy hipotecznych za czynności, wynikające z ustawy niniejszej, ulegają obniżeniu o 50%.";

4) w art. 18 w ust. 1 po wyrazach: „Cena nabycia" wstawia się wyrazy: „poszczególne jej raty lub pożyczka, uzyskana w myśl punktu a) ustępu pierwszego art. 14", w tymże artykule wyraz „jest" zastępuje się wyrazem „jego" oraz dotychczasowy ustęp drugi pozostaje jako ustęp trzeci, natomiast dodaje się nowy ustęp drugi w brzmieniu następującem:

„Przepis ustępu pierwszego nie stosuje się, jeżeli uprawnionym do otrzymania ceny nabycia jest Skarb Państwa. W tym przypadku Skarb Państwa przyjmuje wszelkie ciężary i wierzytelności, mieszczące się w cenie nabycia, grunt zaś nabyty wolny jest od dotychczasowych obciążeń hipotecznych i rzeczowych".

Art. 2. (1) Na wniosek osób, które na podstawie wykonalnych orzeczeń, zapadłych przed wejściem w życie ustawy niniejszej, obowiązane są do spłaty ceny nabycia za uwłaszczone

grunty, komisje uwłaszczeniowe mogą wydać orzeczenia, zmieniające warunki spłaty w myśl zasad punktu b) ustępu pierwszego art. 14 ustawy z dnia 20 czerwca 1924 r. w brzmieniu, ustalonem w art. 1 ustawy niniejszej.

(2) Egzekucja przeciwko nabywcom gruntów uwłaszczonych, wszczęta na podstawie tytułów egzekucyjnych, uzyskanych w wyniku postępowania sądowego, wytoczonego z powodu niewpłacenia w terminie ceny nabycia, podlega zawieszeniu w razie przedstawienia zaświadczenia przewodniczącego komisji uwłaszczeniowej, stwierdzającego, że osoby uprawnione wystąpiły z wnioskiem o wydanie orzeczenia na podstawie ustępu pierwszego artykułu niniejszego. Postępowanie egzekucyjne może być podjęte, jeżeli orzeczenie, załatwiające wniosek ten odmownie, stanie się wykonalne; jeżeli orzeczenie, załatwiające wniosek przychylnie, stanie się wykonalne, tytuł wykonawczy, uzyskany przed zgłoszeniem wniosku, traci moc.

(3) W toku postępowania sądowego, wytoczonego przeciwko nabywcy z powodu niewpłacenia w terminie ceny nabycia, orzeczenie komisji uwłaszczeniowej, przewidziane w ustępie pierwszym, nie może być wydane; jeżeli jednak zachodzą warunki ustępu pierwszego, sąd na wniosek pozwanego mocen jest zastosować postanowienia punktu b) ustępu pierwszego art. 14 ustawy z dnia 20 czerwca 1924 r. w brzmieniu, ustalonem ustawą niniejszą. W razie złożenia takiego wniosku przez pozwanego sąd z urzędu zawiadomi o tem właściwą komisję uwłaszczeniową; po otrzymaniu tego zawiadomienia komisja uwłaszczeniowa odmówi wszczęcia postępowania, wszczęte zaś przed otrzymaniem zawiadomienia sądu postępowanie umorzy.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. z dn. 4.V.1933 r. Nr. 31 poz. 268).

112.

USTAWA

z dnia 29 marca 1933 r.

w sprawie zmian w ustawie z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne, i w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań.

Art. 1. (1) W art. 3 w cz. 1 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 221), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 816), wprowadza się zmiany następujące:

w art. 3 w cz. 1 punkty: a), b), c), d), e), f) oznacza się jako punkty 1), 2), 3), 4), 5), 6) i dodaje się nowy punkt 7) w brzmieniu następującem:

„7) jeżeli nabywcami są wierzyciele hipoteczni, których prawa zabezpieczone zostały na parcelowanej nieruchomości przed dniem 1 stycznia 1933 r., lub wierzyciele z tytułu należności uprzywilejowanych — ponadto:

a) obszar gruntu, nabywanego przez wierzyciela, może przekraczać normy, wynikające z podstawowych norm władania, ustalonych w art. 4 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej;

b) grunty mogą być nabywane przez kilku wierzycieli na wspólną własność;

c) grunt, nabyty przez wierzyciela, który nie posiada kwalifikacyj rolniczych, przewidzianych w art. 52 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, podlega w całości obowiązkowi parcelacji; wierzycielowi, który posiada te kwalifikacje, służy prawo wyłączenia gruntów od obowiązku parcelacji według art. 4 i 5 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej; w razie nabycia gruntu przez kilku wierzycieli na wspólną własność (pkt. b), prawo do wyłączenia uzależnione będzie od posiadania kwalifikacyj przez wszystkich nabywców;

d) wierzyciel może w każdym czasie żądać od właściwego urzędu ziemskiego wydania decyzji, ustalającej, czy wierzyciel ten posiada kwalifikacje, przewidziane w art. 52 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej".

(2) Po art. 5 tejże ustawy dodaje się nowy art. 5-a w brzmieniu następującem:

„Art. 5-a. Wierzycieli, nabywających na mocy niniejszej ustawy grunty z parcelacji, nie dotyczy przewidziany w art. 5

obowiązek wpłacania ceny kupna do depozytu Państwowego Banku Rolnego, a to do wysokości ich należności, obliczonej z odsetkami do dnia przeniesienia tytułu własności na nabywców; należność ta może być zarachowana na cenę kupna";

oraz dotychczasowe art. 5a i 5b oznacza się jako art. 5b i 5c.

Art. 2. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 654), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 1 w cz. 1 skreśla się pkt. c); pkt. d) otrzymuje brzmienie następujące:

„o ile nie zachodzą warunki do regulacji wierzytelności w sposób, określony pkt. a), b) — drogą przymusowej segregacji obciążeń pomiędzy części nieruchomości, powstałe w wyniku parcelacji (poszczególne działki, zbywane w drodze parcelacji, i nie rozparcelowana część nieruchomości)";

2) w art. 2 w zdaniu pierwszem w nawiasie skreśla się wyrazy: „c) i";

3) w art. 4 skreśla się cz. 1; w cz. 2 po wyrazach: „przymusowa segregacja" skreśla się wyrazy: „z pkt. d) art. 1", zaś wyrazy: „przewidzianego w cz. 1 lub 2 art. 5" zastępuje się wyrazami: „o udzieleniu zezwolenia na parcelację";

4) art. 5 skreśla się;

5) art. 6, nagłówek, poprzedzający art. 7, oraz art. 7 — 16 skreśla się;

6) nagłówek, poprzedzający art. 17, otrzymuje brzmienie: „Segregacja przymusowa";

7) w art. 20 w cz. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu następującem: „Jeżeli jednak cena ta będzie wyższa od szacunku, przewidzianego w art. 3, okręgowy urząd ziemski może przy sporządzeniu segregacji przyjąć za podstawę cenę wszystkich lub niektórych działek, obniżoną stosownie do wysokości szacunku";

8) po art. 22 dodaje się nowy art. 22a w brzmieniu następującem:

„Art. 22a. W przypadku, gdy na nabywcę części nieruchomości, powstałej z parcelacji, zatwierdzony został (cz. 3 art. 65 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej) wierzyciel hipoteczny lub wierzyciel z tytułu należności uprzywilejowanych, pozostali wierzyciele mogą korzystać z przewidzianego w art. 22 prawa wyboru działki o tyle tylko, o ile wykonanie tego prawa nie ograniczy możności przeniesienia na tę działkę, zgodnie z art. 20, wierzytelności nabywcy";

9) w art. 23 w cz. 1 w zdaniu pierwszem skreśla się wyrazy: „sporządzenia projektu"; w cz. 3 wyrazy: „projekt segregacji sporządzony" zastępuje się wyrazami: „segregacja sporządzona";

10) w art. 24 w zdaniu pierwszem skreśla się wyraz: „projektu“;

11) w art. 25 w cz. 1 zdanie pierwsze i drugie skreśla się i zastępuje się zdaniem następującem: „Segregację, sporządzoną w myśl cz. 2 i 3 art. 18 i art. 19 — 24, ustala okręgowy urząd ziemski orzeczeniem“; w cz. 2 użyte czterokrotnie wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej“ zastępuje się wyrazami: „okręgowego urzędu ziemskiego“, a wyrazy: „na podstawie projektu“ skreśla się;

12) w art. 26 w cz. 1 i w cz. 2 skreśla się wyrazy: „i komisjami“;

13) w art. 27 wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej“ zastępuje się wyrazami: „okręgowego urzędu ziemskiego“;

14) w art. 28 w cz. 1 w zdaniu pierwszem wyrazy: „przez okręgową komisję ziemską“ oraz wyraz: „projektu“ skreśla się; wyrazy: „okręgową komisję ziemską“ zastępuje się wyrazami: „urzędami ziemskiemi“; cz. 2 skreśla się; w cz. 3 skreśla się wyrazy: „i 2“;

15) w art. 29 w zdaniu pierwszem skreśla się wyrazy: „lub nabywca nieruchomości w trybie postanowień art. 8 — 13 niniejszego rozporządzenia“; wyraz: „winni“ zastępuje się wyrazem: „winien“;

16) w art. 30 pkt. b) otrzymuje brzmienie następujące:

„b) w przypadkach, w których kodeks postępowania cywilnego przewiduje doręczenie przez obwieszczenie publiczne, doręczenie to uważa się za dokonane z upływem czternastu dni od wywieszenia w budynku sądowym“;

17) w art. 34 w cz. 2 skreśla się wyrazy: „lub w trybie art. 8—13 rozporządzenia niniejszego“;

18) w art. 32 w zdaniu drugiem wyrazy: „cz. 1 art. 5, cz. 2 art. 23 rozporządzenia niniejszego i“ skreśla się, a po wyrazach: „(Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 95)“ wstawia się wyrazy: „lub cz. 2 art. 23 rozporządzenia niniejszego“;

19) w art. 36 w cz. 1 w zdaniu pierwszem wyrazy: „na trzy lata“ zastępuje się wyrazami: „na lat pięć“; w cz. 2 tegoż artykułu wyrazy: „przewidzianego w art. 4“ zastępuje się wyrazami: „o udzieleniu zezwolenia na parcelację“;

20) w art. 39 skreśla się cz. 1.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia w drodze obwieszczenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitych tekstów ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 221), oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 654), z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych późniejszemi przepisami prawne-

mi oraz ustawą niniejszą i z zastosowaniem nowej numeracji artykułów.

Art. 4. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Skarbu w zakresie właściwości.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski.*
Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. z dnia 4.V. 1933 r. Nr. 31, poz. 271).

113.

USTAWA

z dnia 18 marca 1933 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o zagospodarowaniu lasów państwowych.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zagospodarowaniu lasów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 336) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 13 w ust. 2 w pkt. b) dodaje się na końcu zdanie następujące:

„normy 500 ha nie stosuje się do terenów istniejących już wojskowych poligonów doświadczalnych, które to tereny mogą być przekazane pod zarząd Ministra Spraw Wojskowych w tych rozmiarach, w jakich zostały oddane do korzystania dla celów wojskowych“.

W tymże artykule po ust. 2 wstawia się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„W przypadkach, przewidzianych w ust. 1 i 2, zezwalanie na korzystanie przez inne działy administracji z terenów leśnych o obszarach, nie przekraczających 10 ha, bądź przekazywanie pod zarząd innych ministrów takich terenów leśnych, należy do Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych“;

2) w art. 15 wyrazy: „uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek zainteresowanego ministra lub Ministra Rolnictwa“, zastępuje się wyrazami: „porozumienia zainteresowanych ministrów“.

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Spraw Wojskowych.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*
Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. z dnia 6.V.1933 r. Nr. 32, poz. 272).

114.

USTAWA

z dnia 28 marca 1933 r.

o wynagrodzeniu za nieruchomości ziemskie, przejęte na własność Państwa z mocy ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej.

Art. 1. Wynagrodzenie za nieruchomości ziemskie, prawomocnie przejęte na rzecz Skarbu Państwa z mocy art. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 4, poz. 17), będzie ustalone i uiszczone przy analogicznem zastosowaniu postanowień art. 26 — 37, oraz art. 57 i 78 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) oraz przewidzianych w tych artykułach ustaw i rozporządzeń ze zmianami, oznaczonemi w niniejszej ustawie, przy uwzględnieniu stanu nieruchomości, w jakim ona była w chwili objęcia jej w faktyczne posiadanie Państwa.

Art. 2. (1) Jeżeli w skład przejętej nieruchomości wchodzą grunty i zabudowania, co do których w terminie i trybie, określonych w art. 8 ustawy z dnia 20 czerwca 1924 r. w sprawie uwłaszczenia b. czynszowników, b. wolnych ludzi i długoletnich dzierżawców w województwach: nowogródzkiem, poleskiem, wołyńskiem, wileńskiem oraz w powiatach: grodzieńskim, wołkowyskim, bielskim, białostockim i sokólskim województwa białostockiego (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 24, poz. 254) zgłoszone zostały podania lub wnioski o uwłaszczenie, to okoliczności te powinny być uwzględnione przy dokonywaniu szacunku i ustalaniu wynagrodzenia w ten sposób, że cena wykupu takich gruntów i zabudowań nie może przewyższać wysokości sumy,

odpowiadającej cenie nabycia, obliczonej według art. 12 powyższej ustawy o uwłaszczeniu.

(2) W razie uprawomocnienia się orzeczenia, nie uwzględniającego podania lub wniosku o uwłaszczenie, Skarb Państwa wypłaci właścicielowi przejętej nieruchomości różnicę pomiędzy ceną wykupu, ustaloną na podstawie art. 27 i 28, względnie art. 30 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, a ceną wykupu, ustaloną według cz. (1) niniejszego artykułu, wraz z odsetkami.

Art. 3. (1) Jeżeli w skład przejętej nieruchomości wchodzą działki, użytkowane przez osoby, które posiadanie tych działek uzyskały przed dniem 1 stycznia 1927 r. na warunkach, określonych w art. 1 ustawy z dnia 13 marca 1929 r. o umowach sprzedaży lub przyrzeczeniach sprzedaży nieruchomości ziemskich na obszarze sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 246), to cena wykupu takich działek nie może przewyższać wysokości ceny nabycia tych działek, ustalonej w umowach sprzedaży lub przyrzeczeniach sprzedaży, zawartych między właścicielem przejętej nieruchomości a posiadaczami działek, przyczem sumy, wpłacone przez posiadaczy właścicielowi na poczet tej ceny, winny być potrącone z ustalonego wynagrodzenia przy wypłacie tego wynagrodzenia, a równocześnie zarachowane na dobro posiadaczy do wysokości ceny nabycia przez nich od Skarbu Państwa posiadanych działek.

(2) Przy dokonywaniu szacunku i ustalaniu wynagrodzenia oraz wypłacie wynagrodzenia za nieruchomości ziemskie, w których skład wchodzą działki, określone w cz. (1), winny być stosowane zasady następujące:

a) w przypadkach istnienia w stosunku do powyższych działek prawomocnych wyroków sądowych, uznających zawarte z właścicielem umowy za przenoszące na posiadaczy prawo własności tych działek, a także w przypadkach, gdy fakt istnienia umów, wysokość ustalonej w nich ceny nabycia i dokonanych wpłat przez posiadaczy stwierdzone zostaną protokólarnie zgodnem oświadczeniem właściciela i posiadaczy, dokonanie szacunku, ustalenie wynagrodzenia i wypłata wynagrodzenia nastąpić winny z zachowaniem postanowień cz. (1) i z uwzględnieniem przewidzianego w tej części zarachowania;

b) w przypadkach, gdy spór sądowy nie jest rozstrzygnięty, ustalenie wynagrodzenia w stosunku do określonych w cz. (1) działek winno być wstrzymane do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sporu sądowego.

Art. 4. Jeżeli w skład przejętej nieruchomości ziemskiej wchodzą działki, użytkowane przez osobę, która uzyskała prawomocny wyrok sądowy, przyznający jej prawo własności posiadanej działki z mocy art. 557 i 565 T. X. Zwodu Praw Ce-

sarstwa Rosyjskiego z tego powodu, iż okres przedawnienia ziemskiego upłynął przed prawomocnem przejęciem majątku na własność Państwa, to takie działki przy dokonywaniu szacunku i ustalaniu wynagrodzenia winny być wyłączone.

Art. 5. Cena wykupu nieruchomości ziemskich, przejętych z mocy ustawy z 17 grudnia 1920 r., winna być ustalona według cz. 2 art. 30 ustawy z 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, jeżeli nieruchomości te w chwili prawomocnego ich przejęcia stanowiły własność osób lub spadkobierców osób, które nabyły je pod wyjątkowemi warunkami i zastrzeżeniami b. władz zaborczych rosyjskich, a mianowicie z zachowaniem postanowień: ustawy z dnia 5 marca 1864 r. i ukazu z dnia 3 kwietnia 1864 r. o t. zw. majątkach ulgowych, t. zw. instrukcji z dnia 23 lipca 1865 r. i ukazów z dnia 23 i 31 grudnia 1865 r. o przymusowej sprzedaży majątków przez osoby, zesłane w drodze administracyjnej za udział w powstaniu 1863 r., przepisów z dnia 13 lipca 1871 r. o sprzedaży będącej pod zarządem skarbu ziemi w gub. Królestwa Polskiego, rozkazów cesarskich z dnia 19 lutego 1887 r., z dnia 13 czerwca 1887 r. i z dnia 25 lutego 1888 r. o odrębnym trybie sprzedaży nieruchomości b. unitów, wysiedlonych z gub. siedleckiej do gub. orenburskiej, lub przy pomocy kredytowej, udzielonej na podstawie przepisów aneksu do uwagi do § 50 statutu Państwowego Banku Szlacheckiego (T. XI cz. 2 Zwodu Praw Cesarstwa Rosyjskiego).

Art. 6. (1) Ustalone w myśl art. 1 — 5 wynagrodzenie wypłacone będzie właścicielowi lub złożone do depozytu sądu w całości w trzy miesiące po dacie doręczenia właścicielowi orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego o ustaleniu wynagrodzenia, jeżeli orzeczenie to nie zostało zaskarżone do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

(2) a) Wynagrodzenie to uiszczane będzie zasadniczo w całości w obligacjach 3% państwowej renty ziemskiej w złocie (cz. 1 art. 34 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej w brzmieniu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o wynagrodzeniu za nieruchomości ziemskie, wypłacanem na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 265), jeżeli właściciel na rozprawie przy ustaleniu wynagrodzenia bądź w ciągu miesiąca po tej rozprawie nie oświadczy, iż domaga się wypłacenia mu wynagrodzenia w obligacjach 5% państwowej renty ziemskiej w złocie. W tych przypadkach wynagrodzenie wypłacone zostanie w całości w obligacjach 5% państwowej renty ziemskiej w złocie, wymienionych w cz. (1) art. 4 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o wynagrodzeniu za nieruchomości ziemskie, wypłacanem na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 265). Wyna-

grodzenie w wysokości, nie przekraczającej 10.000 zł., wypłacane będzie w całości w gotówce.

b) W przypadkach, gdy przejęta na rzecz Państwa nieruchomość obciążona jest pożyczką instytucji kredytu długoterminowego, emitującej listy zastawne, posiadające bezpieczeństwo pupilarne, pożyczka ta winna być spłacona wraz z wszelkiemi zaległościami zgodnie z przepisami statutu tej instytucji. W tym celu część wynagrodzenia, odpowiadająca sumie zaległości z pożyczki, winna być wypłacona w gotówce przedewszystkiem z odsetek, przypadających od całego wynagrodzenia, a płatnych w gotówce (cz. 3). Część zaś wynagrodzenia, odpowiadająca wysokości nie umorzonej pozostałości długu kapitałowego, podlega wypłacie w obligacjach państwowej renty ziemskiej według wartości nominalnej z kuponami bieżącemi od dnia złożenia wynagrodzenia do depozytu sądowego. Na żądanie instytucji kredytu długoterminowego Minister Skarbu zamieni według wartości nominalnej obligacje państwowej renty ziemskiej na listy zastawne tej instytucji z odpowiedniemi kuponami.

(3) Równocześnie z wynagrodzeniem uiszczane będą w odpowiednich obligacjach państwowej renty ziemskiej odsetki, z wyjątkiem odsetek za ostatni rok przed momentem wypłaty, które uiszczone będą w gotówce również w terminie wypłaty wynagrodzenia. Odsetki za czas od objęcia w posiadanie majątku przez Państwo do początku okresu płatności bieżącego kuponu liczone będą w wysokości 5 od sta rocznie.

Art. 7. Od ustalonej sumy wynagrodzenia potrącone będą zaliczki, udzielone na poczet wynagrodzenia za przejętą nieruchomość lub na poczet odsetek od tego wynagrodzenia, a także sumy, wypłacone przez Skarb Państwa z tytułu obciążających nieruchomość przywilejów i obciążeń hipotecznych i rzeczowych i ewentualnie sumy, wymienione w cz. (1) art. 3 ustawy niniejszej.

Art. 8. Postanowienia ustawy niniejszej stosują się do wszystkich spraw, nie zakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, z wyjątkiem spraw, w których przed tą datą nastąpiła wypłata pierwszej raty wynagrodzenia. W tych przypadkach ustalenie wynagrodzenia i wypłata drugiej raty wynagrodzenia nastąpią według przepisów, dotychczas obowiązujących.

Art. 9. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Sprawiedliwości.

Art. 10. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 kwietnia 1927 r. w sprawie wynagrodzenia za nieruchomości ziemskie,

przejęte na własność Państwa w niektórych powiatach Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 374).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. z dnia 6.V.1933 r. Nr. 32, poz. 277).

115.

USTAWA

z dnia 28 marca 1933 r.

w sprawie zmiany ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o uregulowaniu prawa własności gruntów, oddanych w drodze parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze województw centralnych i wschodnich.

Art. 1. W ustawie z dnia 18 marca 1932 r. o uregulowaniu prawa własności gruntów, oddanych w drodze parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze województw centralnych i wschodnich (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 308), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 1 wyrazy: „przed wejściem w życie ustawy niniejszej“ zastępuje się wyrazami: „przed 1 stycznia 1933 r.“;

2) w art. 3 pkt. a) otrzymuje brzmienie następujące:

„a) gdy projekt parcelacji nie został jeszcze zatwierdzony, a stan posiadania nie jest zgodny z zasadami ustawy o wykonaniu reformy rolnej, lub gdy stan posiadania nie odpowiada prawomocnie zatwierdzonemu projektowi parcelacji i wykazowi nabywców“;

3) w art. 5 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przepisy cz. 1 kodeksu postępowania cywilnego oraz przepisy wprowadzające do kodeksu stosuje się odpowiednio, jeżeli ustawa niniejsza nie przepisuje odmiennego trybu; jednakże przepisów w obowiązkowem zastępstwie adwokackiem przed sądem okręgowym nie stosuje się“;

4) w art. 9 w zdaniu pierwszem wyrazy: „trybem doręczenia skargi“ zastępuje się wyrazami: „w miejscu rzeczywistego zamieszkania, a w stosunku do wierzycieli hipotecznych, których rzeczywiste miejsce zamieszkania nie jest sądowi znane, w miejscu zamieszkania, ujawnionem w aktach hipotecznych“; w zdaniu drugiem wyraz „ustawa“ zastępuje się wyrazem „ko-

deks", a wyrazy „w pismach" zastępuje się wyrazem „publiczne";

5) w art. 11 w pkt. a) średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy następujące: „oraz zmiana w osobach nabywców działek także w przypadkach, gdy zmiana ta nastąpiła w formie cesji praw bez udziału właściciela nieruchomości";

6) w art. 13 w cz. 3 dodaje się zdanie następujące: „W razie niezłożenia projektu w tym terminie przez instytucję, projekt sporządzi okręgowy urząd ziemski z uwzględnieniem zasad statutu danej instytucji";

7) w art. 13 pkt. 4) otrzymuje brzmienie następujące:

„4) W celu zastosowania postanowień cz. 3 ciężary, których wartość nie jest ujawniona w księdze gruntowej, będę przez sąd oszacowane według zasad, ustalonych w rozporządzeniach Ministra Sprawiedliwości, wydawanych na podstawie art. IX pkt. 1 i 6 przepisów, wprowadzających prawo o sądowem postępowaniu egzekucyjnem (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 93, poz. 804)";

8) art. 15 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Na wniosek właściciela lub nabywcy sąd ustali i w razie potrzeby przerachuje według zasad rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 30, poz. 213) nie spłaconą część ceny kupna wraz z nieprzedawnionemi odsetkami, licząc je od dnia płatności, nie wcześniej jednak, niż od dnia objęcia przez nabywcę nieruchomości w posiadanie. Odsetki te winny być ustalone w wysokości, przewidzianej w umowie, jeżeli jednak odsetki umowne przekraczają 3% w stosunku rocznym, to mogą być przez sąd obniżone do tej normy, stosownie do zdolności płatniczej i możliwości gospodarczych dłużnika. W przypadku, gdy odsetki nie zostały przewidziane w umowie, sąd ustali je na 3% w stosunku rocznym.

2) Na poczet niespłaconej części ceny kupna i określonych w cz. 1 odsetek sąd bez względu na postanowienia umów, zawartych przez strony, zarachuje przypadające na daną działkę w wyniku podziału i segregacji (cz. 3 art. 13) hipoteki i inne obciążenia rzeczowe z wyjątkiem kaucyj hipotecznych, przenosząc zarazem obowiązek osobisty spłacenia zarachowanych hipotek i innych obciążeń rzeczowych ze sprzedawcy na nabywcę działki.

3) Sąd może rozłożyć nabywcy pozostałą do zapłaty część ceny kupna na raty na taki okres czasu, aby przy oprocentowaniu, określonem w cz. 1, spłata rocznej raty nie była rujnująca dla gospodarstwa dłużnika. Wysokość rocznej raty bez oprocentowania nie może być mniejsza od 5% pierwotnej ceny kupna. Ponadto sąd może odroczyć termin rozpoczęcia spłat na okres czasu nie dłuższy niż lat 3. Rozłożenie reszty ceny kupna na raty i odroczenie terminu rozpoczęcia spłat nie może jed-

nak nastąpić w sposób odmienny niż ustalony w umowie między właścicielem a nabywcą lub ich prawnymi poprzednikami, jeżeli umowa taka została zawarta po dniu 30 marca 1932 r.

4) Pozostałą do zapłaty część ceny kupna wraz z odsetkami sąd nakaże zabezpieczyć na rzecz sprzedawcy w księdze hipotecznej lub rejestrze wieczystym z pierwszeństwem po hipotekach i prawach rzeczowych, przeniesionych z nieruchomości, objętej parcelacją, z tem jednak, że część zabezpieczonej w ten sposób na rzecz sprzedawcy należności, odpowiadająca ewentualnym kaucjom hipotecznym, przypadającym na daną działkę w wyniku podziału i segregacji, będzie w każdym razie płatna dopiero wówczas, jeżeli w wyniku zaspokojenia wierzycieli przez sprzedawcę nastąpi wykreślenie tych kaucyj hipotecznych";

9) w art. 16 w cz. 3) wyrazy: „do wartości szacunkowej" zastępuje się wyrazami: „do obszaru";

10) w art.: 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19 i 23 wyraz „decyzja" zastępuje się wyrazem „postanowienie";

11) art. 22 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Wszczęcie lub prowadzenie egzekucji z nieruchomości nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania, unormowanego niniejszą ustawą, ani też naodwrót postępowanie to nie przeszkadza wszczęciu i dalszemu prowadzeniu egzekucji z danej nieruchomości.

2) W razie prowadzenia egzekucji z nieruchomości, ostrzeżenie o wszczęciu postępowania na mocy niniejszej ustawy (art. 6) ma ten skutek, że na nabywcę z licytacji, odbytej po wniesieniu ostrzeżenia, przechodzą wszelkie prawa i obowiązki, jakie miał poprzedni właściciel względem nabywców bez naruszenia wszakże praw wierzycieli uprzywilejowanych i hipotecznych, którzy utrzymali się w cenie kupna; przepis ten obowiązuje również, gdy nieruchomość przejdzie w wyniku licytacji na rzecz instytucji kredytu długoterminowego. Ostrzeżenie jednak o wszczęciu postępowania, unormowanego ustawą niniejszą w odniesieniu do nieruchomości, wystawionych na licytację przez instytucję kredytu długoterminowego, korzystające z przywileju przeprowadzania egzekucji we własnym zakresie, będzie miało wyżej przewidziane skutki jedynie w razie wniesienia go do hipoteki w terminie najmniej dwudziestu dni przed dniem licytacji. Instytucje te obowiązane są wysłać zawiadomienie do okręgowego urzędu ziemskiego o zamierzonej licytacji co najmniej sześćdziesiąt pięć dni przed dniem licytacji, w przeciwnym razie ostrzeżenia o wszczęciu postępowania, unormowanego w ustawie niniejszej, będzie miało skutki prawne niezależnie od terminu wniesienia go do hipoteki.

3) Zmiany, zaszłe z powodu wyniku licytacji, odbytej przed wydaniem postanowienia, regulującego własność gruntów, oddanych w posiadanie w drodze parcelacji, uwzględni sąd w dal-

szym toku postępowania, unormowanego niniejszą ustawą. Na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego sąd odroczy wydanie takiego postanowienia aż do ujawnienia w księdze wieczystej wyniku licytacji";

12) w art. 24 wyraz „zagospodarowaniu" zastępuje się wyrazem „ochronie", wyrazy zaś: „Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 504" zastępuje się wyrazami: „Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 111, poz. 932".

Art. 2. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 14 dni po ogłoszeniu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor.*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. z dnia 6.V.1933 r. Nr. 32 poz. 278).

116.

USTAWA

z dnia 29 marca 1933 r.

o rzeźniach z prawem wyłączności.

Art. 1. (1) Gmina miejska, posiadająca co najmniej 25.000 mieszkańców, może w drodze uchwały rady miejskiej dla całego obszaru gminy lub jego części postanowić:

a) przymus uboju wyłącznie w rzeźni, utrzymywanej przez gminę, lub w rzeźni, istniejącej na podstawie upoważnienia gminy (art. 6), wszystkich lub niektórych gatunków zwierząt;

b) przymus wykonywania wyłącznie w tej rzeźni ściśle określonych czynności, związanych z ubojem zwierząt, których zakres oznaczy rozporządzenie wykonawcze;

c) przymus korzystania wyłącznie z istniejącej przy tej rzeźni chłodni lub lodowni.

(2) Uchwała ta wchodzi w życie z chwilą uruchomienia rzeźni z prawem wyłączności, powinna być jednak podana do wiadomości publicznej co najmniej na rok przed uruchomieniem tej rzeźni.

(3) Uruchomienie rzeźni z prawem wyłączności wymaga uprzedniego stwierdzenia przez właściwą władzę (art. 7), iż rzeźnia odpowiada wymaganiom, określonym w art. 2.

(4) Postanowienia artykułu niniejszego nie dotyczą uboju, dokonywanego na potrzeby wojska w rzeźniach polowych, organizowanych również w czasie ćwiczeń wojskowych i manewrów.

(5) Skutki wprowadzenia wyłączności uboju na terenie gminy nie dotyczą rzeźni, pracujących przeważnie na potrzeby eksportu, oraz rzeźni, stanowiących własność spółdzielni rolniczo-handlowych.

(6) Postanowienia artykułu niniejsezgo mogą mieć zastosowanie również do tych gmin miejskich i wiejskich z ludnością mniejszą, niż wskazana w ustępie pierwszym, które uzyskują na to zezwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych, udzielone w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 2. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych oraz Ministrem Przemysłu i Handlu ustali warunki, którym rzeźnie z prawem wyłączności winny odpowiadać pod względem sanitarnym i technicznym, oraz przestrzegać będzie, ażeby koszty urządzenia tych rzeźni nie powodowały konieczności ustalania nadmiernych opłat za ich używanie.

(2) Ponadto rzeźnie takie winny posiadać odpowiednie chłodnie oraz zakłady do przerobu odpadków ubojowych.

Art. 3. Wysokość opłat za używanie rzeźni z prawem wyłączności winna być określona tak, aby opłaty te nie przekraczały kosztów utrzymania rzeźni i urządzeń, z nią związanych, oraz kosztów amortyzacji i oprocentowania kapitału zakładowego. Wysokość tych opłat podlega zatwierdzeniu władzy, uprawnionej do zatwierdzania budżetu danej gminy.

Art. 4. Gmina obowiązana jest wynagrodzić osobom, posiadającym rzeźnie na obszarze gminy, który, stosownie do art. 1, objęty zostanie prawem wyłączności, udowodnione rzeczywiste szkody, powstałe przez wprowadzenie wyłączności (art. 1).

Art. 5. (1) Osoby, wymienione w art. 4, winny zgłosić swe roszczenia do właściwej władzy (art. 7) w czasokresie, oznaczonym w art. 1 ust. 2, pod rygorem utraty prawa do tych roszczeń.

(2) O roszczeniu rozstrzyga właściwa władza (art. 7), po wysłuchaniu opinji powołanej przez siebie komisji szacunkowej. Skład i sposób powołania komisyj szacunkowych określa Minister Spraw Wewnętrznych.

(3) Strona, niezadowolona z decyzji władzy rozstrzygającej o roszczeniu, może w ciągu dni trzydziestu od dnia doręczenia decyzji udać się na drogę sądową.

Art. 6. (1) Do założenia i prowadzenia rzeźni z prawem wyłączności gmina może w drodze uchwały rady gminnej upoważnić inną osobę, np. udzielić koncesji.

(2) Wzajemny stosunek w tej sprawie pomiędzy gminą

a upoważnioną osobą reguluje umowa, której postanowienia nie mogą przeczyć zasadom ustawy niniejszej. Umowa taka winna zawierać przepisy o postępowaniu w sprawie zmiany wysokości objętych umową opłat za używanie rzeźni.

Art. 7. (1) Uchwały, wymienione w art. 1 i 6, oraz umowa, wymieniona w art. 6, wymagają do swej ważności zatwierdzenia przez właściwego wojewodę, z którym współdziała w tym zakresie wydział wojewódzki (izba wojewódzka) z głosem stanowczym, a w m. st. Warszawie — przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Władze, wymienione w ust. 1, są również władzami właściwemi w rozumieniu art. 1 ust. 3, art. 5 i 10.

Art. 8. Winny naruszenia obowiązku, ustanowionego na podstawie art. 1, ulegnie w trybie administracyjnym karze aresztu do trzech miesięcy oraz grzywny do 3.000 zł. lub jednej z tych kar.

Art. 9. (1) W razie naruszenia obowiązku, ustanowionego na podstawie art. 1 pkt. a), należy obok kary orzec przepadek mięsa na rzecz tej gminy, której prawo wyłączności zostało naruszone.

(2) Celem zabezpieczenia przepadku władza administracyjna może mięso tymczasowo zająć i, jeżeli nie powinno być w myśl obowiązujących przepisów zniszczone, może je sprzedać.

Art. 10. (1) Czynne w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej rzeźnie gminne w miejscowościach, w których obowiązuje już przymus uboju, uznane będą za rzeźnie z prawem wyłączności w rozumieniu niniejszej ustawy, jeżeli odpowiadają warunkom, o których mowa w art. 2, lub dostosują do tych warunków swoje urządzenia w terminie, oznaczonym przez władze, określone w art. 7.

(2) Postanowienia powyższe dotyczą również rzeźni, istniejących z upoważnienia gminy (koncesjonowanych) w miejscowościach, wymienionych w ustępie poprzednim, w granicach i na czas, ustalony umową koncesyjną.

Art. 11. Ustawa niniejsza nie narusza postanowień prawa przemysłowego.

Art. 12. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 13. Ustawa niniejsza obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej, z wyjątkiem województwa śląskiego, i wchodzi w życie w trzydzieści dni po dniu ogłoszenia. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy w sprawach, unormowanych tą ustawą, w szczególności:

a) ustawa z dnia 18 marca 1868 r. w sprawie urządzenia rzeźni publicznych z prawem wyłączności (Zb. u. pr. str. 277)

w brzmieniu ustawy z dnia 9 marca 1881 r. (Zb. u. pr. str. 273) i ustawy z dnia 29 maja 1902 r. (Zb. u pr. str. 162);

b) postanowienia b. Rady Administracyjnej z dnia 3/15 stycznia 1867 r. (Zb. Przep. Adm. Kr. Pol. Wydz. Spr. Wew. cz. V t. III wyd. 1868 r.), dotyczące uprawnień gmin do zakładania i utrzymywania rzeźni z prawem wyłączności.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

(Dz. U. R. P. z dn. 6.V.1933 r. Nr. 32, poz. 280).

117.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SKARBU I SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 22 maja 1933 r.

w sprawie wykonania konwersji wierzytelności długoterminowych, zabezpieczających listy zastawne i obligacje, oraz konwersji tych listów zastawnych i obligacyj.

Na podstawie art. 12 i 17 ustawy z dnia 20 grudnia 1932 r. o obniżeniu oprocentowania i przedłużeniu okresów umorzenia wierzytelności długoterminowych, zabezpieczających listy zastawne i obligacje, oraz wydanych na podstawie tych wierzytelności listów zastawnych i obligacyj (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 950), postanawia się co następuje:

§ 1. Konwersja wierzytelności hipotecznych, postanowiona ustawą z dnia 20 grudnia 1932 r., będzie ujawniona w księgach hipotecznych na jednostronny wniosek instytucji wierzycielskiej bez zgody dłużnika, niższych wierzycieli hipotecznych oraz innych osób, mających ujawnione prawa w księdze hipotecznej.

Wpisy o toczącem się postępowaniu spadkowem, o ogłoszeniu spadku wakującego, o ograniczeniu zdolności właściciela nieruchomości do działań prawnych, o wszczęciu sporu co do własności nieruchomości, bądź co do wierzytelności konwertowanych, ani żadne inne przeszkody, wynikające z treści księgi hipotecznej nie tamują ujawnienia konwersji czystym wpisem.

§ 2. Do wniesienia do księgi hipotecznej wszelkich wpisów, przewidzianych ustawą z dnia 20 grudnia 1932 r. i rozporządzeniami wykonawczemi do niej, ze skutkami w stosunku do całego obszaru nieruchomości, obciążonego podlegającemi kon-

wersji wierzytelnościami, nie stoją na przeszkodzie jakiekolwiek ostrzeżenia (adnotacje) o wywłaszczeniu, wykupie lub parcelacji danej nieruchomości w jakimkolwiek trybie, a w szczególności ostrzeżenia zapisywane na mocy: ustawy z dnia 13 marca 1929 r. o umowach sprzedaży lub przyrzeczeniach sprzedaży nieruchomości ziemskich na obszarze sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie, ustawy z dn. 23 marca 1929 r. o uregulowaniu stanu hipotecznego nieruchomości oddanych w toku parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze województw krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego, ustawy z dnia 13 lutego 1932 r. o ujawnianiu hipitecznem zezwoleń na parcelację gruntów i ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o uregulowaniu prawa własności gruntów, oddanych w drodze parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze województw centralnych i wschodnich.

§ 3. Przepisy statutów instytucyj wierzycielskich nie mogą być przeszkodą do wykonania konwersji, przewidzianej ustawą z dnia 20 grudnia 1932 r.

§ 4. W księdze hipotecznej ulegają ujawnieniu:

a) pozostający do umorzenia kapitał wierzytelności hipotecznej, po odliczeniu kwot kapitałowych, zawartych w ratach płatnych przed terminami wskazanemi w punktach a, b i c art. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1932 r.;

b) wszelkie inne należności dodatkowe.

We wpisie hipotecznym uczyniona będzie wzmianka, że zaległościom od pierwotnej sumy nominalnej wierzytelności, podlegającej konwersji, służy, w granicach określonych w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 810), równe pierwszeństwo z przeniesionym do nowego okresu umorzenia kapitałem wierzytelności. Do wzmianki tej stosują się postanowienia § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 5. Instytucja ma prawo zaokrąglać przenoszony do nowego okresu umorzenia kapitał każdej z wierzytelności wzniż lub wzwyż nie więcej niż o połowę sumy wypuszczonego przez instytucję najniższego odcinka konwersyjnego listu zastawnego lub obligacji danej serji (emisji). W każdym jednak razie instytucja ma prawo zaokrąglać każdą z tych wierzytelności w granicach do 200 zł. lub równowartości tej kwoty w innych walutach. W przypadku zaokrąglenia wzniż instytucja ma prawo żądać od dłużnika spłaty kwoty, o którą zmniejszono wierzytelność, przyczem kwota ta ulega ściągnięciu razem z należnościami instytucji w terminie lub w terminach, ustalonych przez tę instytucję.

W przypadku zaokrąglenia wzwyż instytucja winna zaliczyć kwotę, o którą zwiększono wierzytelność, według swego wyboru: na poczet zaległości lub najbliższej należności z tytułu rat.

§ 6. Ujawniając wierzytelności dodatkowe, przewidziane w art. 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1932 r., instytucja ma prawo żądać ujawnienia wszelkich obowiązków, nakładanych na dłużnika zgodnie ze statutem przy zaciąganiu pożyczki długoterminowej, nie wyłączając odpowiednich zapisów kaucyjnych.

§ 7. Instytucja może żądać ujawnienia konwersji wszystkich jej wierzytelności, obciążających daną nieruchomość, i ujawnienia wierzytelności dodatkowych w jednym wniosku.

We wniosku tym może być zgłoszone również żądanie przerachowania wierzytelności w myśl art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855).

§ 8. W okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie konwersja wierzytelności hipotecznych ulega ujawnieniu przez wniesienie odpowiednich treści do kolumny zlewkowej działu IV wykazu hipotecznego. Zapis wierzytelności dodatkowych z mocy art. 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1932 r. może być dokonany bądź przez wniesienie odpowiednich treści do kolumny głównej działu IV wykazu hipotecznego z odpowiednią wzmianką o pierwszeństwie, przysługującem tym wierzytelnościom dodatkowym, bądź przez wniesienie do kolumny zlewkowej tych działów odpowiednich treści — albo samodzielnych albo wspólnych — dla każdej wierzytelności głównej i dodatkowej.

W okręgach sądów apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu oraz w okręgu sądu okręgowego w Katowicach zapisanie stopnia pierwszeństwa dodatkowych wierzytelności z mocy art. 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1932 r. nastąpi bez przedstawienia listów hipotecznych, wydanych co do praw rzeczowych, wpisanych już do księgi gruntowej. Jeżeli list hipoteczny zostanie przedłożony później — urząd ksiąg gruntowych powinien na nim zaznaczyć wpis stopnia pierwszeństwa.

Sporządzenie listu hipotecznego na dodatkowe wierzytelności z mocy wyżej powołanego art. 16 następuje na jednostronny wniosek instytucji. Koszty sporządzenia listu hipotecznego ponosi dłużnik.

§ 9. Części wierzytelności Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, odpowiadające poręczonej przez Skarb Państwa części serji 8% listów zastawnych dolarowych z roku 1924 (§ 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 6 lutego 1933 r. — Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 48), będą zahipotekowane, jako udzielone w tych poręczonych 8% listach zastawnych, z tem zastrzeżeniem, że dłużnik (stowarzyszony) obowiązany będzie płacić tytułem odsetek jedynie 4½% w stosunku rocznym, różnicę zaś oprocentowania w wysokości 3½% w stosunku rocznym ponosić będzie samo Towarzystwo.

We wpisie uczynione będą wzmianki: a) że w przypadkach, gdy ustawa (statut) Towarzystwa zezwala na spłatę części lub

całości wierzytelności w listach zastawnych, spłata części wierzytelności, odpowiadającej poręczonej przez Skarb Państwa części serji, może być dokonana jedynie w 8% listach zastawnych tej serji, poręczonych przez Skarb Państwa; b) że przedterminowa spłata części wierzytelności, odpowiadającej nieporęczonej przez Skarb Państwa części rzeczonej serji, może być dokonana dopiero po uprzedniej spłacie części wierzytelności, odpowiadającej poręczonej części tej serji.

§ 10. Wierzytelności długoterminowe, niehipoteczne, na których podstawie wypuszczono obligacje, ulegają konwersji nawet w razie niewydania przez dłużnika dokumentu uzupełniającego. Instytucja ma jednak prawo żądać od dłużnika dokumentu uzupełniającego.

§ 11. Instytucja wymieni objęte konwersją listy zastawne i obligacje, pozostające w obiegu, na listy zastawne i obligacje konwersyjne.

Instytucja, o ile statut jej na to zezwala, ma prawo dołączać do konwersyjnych listów zastawnych i obligacyj arkusze kuponów, wyrażających odsetki tylko za część okresu umorzenia, z zastrzeżeniem wydawania we właściwych terminach dodatkowych arkuszy kuponowych.

§ 12. Instytucje obowiązane są rozpocząć wymianę listów zastawnych i obligacyj, objętych konwersją, najpóźniej w dniu 1 października 1933 r.

O rozpoczęciu wymiany listów zastawnych i obligacyj instytucja obowiązana jest uczynić jednorazowe ogłoszenie w Monitorze Polskim i w dwóch co najmniej dziennikach, z zaznaczeniem daty rozpoczęcia wymiany. Data może być różna dla poszczególnych seryj (emisyj).

Wymiana listu zastawnego lub obligacji powinna być dokonana w ciągu miesiąca od daty złożenia instytucji listu lub obligacji.

Minister Skarbu może na wniosek instytucji przedłużyć w poszczególnych przypadkach terminy, przewidziane w ust. 1 i 3 niniejszego paragrafu.

Odsetki, płatne po 3 stycznia 1933 r., będą wypłacane przez instytucję po złożeniu przez posiadacza kuponu od listu zastawnego lub obligacji konwersyjnych z następującemi wyjątkami:

a) jeżeli instytucja nie rozpoczęła wymiany listów zastawnych lub obligacyj danej serji (emisji) do dnia 15 maja 1933 r., posiadacze listów zastawnych lub obligacyj tej serji (emisji) mogą żądać od instytucji wypłacenia im we właściwym terminie pierwszego kuponu od papieru konwersyjnego za złożeniem kuponu od papieru, ulegającego konwersji, lecz w kwocie, ustalonej ustawą z dnia 20 grudnia 1932 r. i rozporządzeniami wykonawczemi do niej;

b) to samo prawo służy posiadaczowi listu zastawnego lub obligacji, który złoży go do wymiany co najmniej na mie-

siąc przed terminem płatności kuponu, a instytucja do tego terminu wymiany nie dokona.

§ 13. Listy zastawne i obligacje powinny być złożone do wymiany ze wszystkiemi kuponami, płatnemi po 3 stycznia 1933 r. Jeżeli do złożonego papieru nie będą dołączone wszystkie te kupony, składającemu zostanie wydany list zastawny lub obligacja z kuponami, których terminy płatności będą odpowiadać terminom złożonych kuponów.

Kupony, złożone bez listu zastawnego lub obligacji, do których należą, mogą być wymienione na kupony od listu zastawnego lub obligacji konwersyjnych tylko w tym wypadku, jeżeli list zastawny lub obligacja, do których należą, zostały już wymienione.

§ 14. Instytucja ma prawo wymieniać listy zastawne lub obligacje na konwersyjne w innych odcinkach oraz z inną numeracją.

Jeżeli suma nominalna listów zastawnych, względnie obligacyj, danej serji (emisji) nie była ograniczona w dacie rozpoczęcia emisji, — do serji tej mogą być włączane listy zastawne, względnie obligacje, innej serji (emisji) lub nowoemitowane, o ile te listy zastawne, względnie obligacje, są wypuszczane na takich samych warunkach, oraz — w przypadku włączania serji (emisji) już istniejącej, o ile suma nominalna papierów tej serji również nie była ograniczoną w dacie rozpoczęcia emisji.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w Warszawie ma prawo połączyć 8% obligacje z 1929 r. i 8% obligacje z 1930 r. w jedną serję.

Wymiana listów zastawnych i obligacyj oraz kuponów od nich jest dla posiadaczy ich bezpłatną.

§ 15. Za zezwoleniem Ministra Skarbu instytucja ma prawo — zamiast wydawania nowych — ostemplować podlegające konwersji listy zastawne lub obligacje określonej serji (emisji), bądź też listy zastawne i obligacje, stanowiące własność Skarbu Państwa, instytucyj państwowych i instytucyj prawa publicznego, jak również kupony od powyższych listów zastawnych i obligacyj.

Przepisy niniejszego rozporządzenia o wymianie listów zastawnych lub obligacyj stosują się odpowiednio w razie stemplowania tych papierów.

§ 16. Jeżeli instytucja umarza listy zastawne lub obligacje danej serji (emisji) w trybie losowania, losowanie będzie obejmować listy zastawne lub obligacje zarówno wymienione na konwersyjne, jak i niewymienione.

§ 17. Konwersja nie wstrzymuje ani obowiązku uiszczenia w terminie wszelkiego rodzaju należności z tytułu wierzytelności, ani obowiązku płacenia odsetek zwłoki.

Konwersja nie stanowi przeszkody ani do wdrożenia ani

do prowadzenia postępowania sądowego, egzekucji sądowej lub egzekucji we własnym zakresie instytucyj wierzycielskich.

Zmiany w stanie wierzytelności, wynikające z konwersji, powinny być w postępowaniu egzekucyjnem ujawnione przed rozpoczęciem licytacji na podstawie jednostronnego oświadczenia instytucji wierzycielskiej, zgłoszonego do protokółu licytacji. Ustalona jednak wysokość wadjum licytacyjnego nie ulega zmianie.

§ 18. Poza zmianami, dokonanemi ustawą z dnia 20 grudnia 1932 r. oraz rozporządzeniami wykonawczemi do niej, wszelkie prawa instytucyj wierzycielskich, wynikające z dotychczasowych tytułów dłużnych, pozostają w mocy.

§ 19. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski.*

(Dz. U. R. P. z dnia 30 maja 1933 r. Nr. 39, poz. 314).

118.

POSTANOWIENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 20 maja 1933 r.

w sprawie udzielenia instytucjom kredytu długoterminowego zezwoleń na dokonywanie konwersji zaległości od pożyczek.

Na podstawie art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o pierwszeństwie hipotecznem i konwersji zaległości od pożyczek instytucyj kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 810) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zezwalam:

Bankowi Gospodarstwa Krajowego,
Państwowemu Bankowi Rolnemu,
Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu w Warszawie,
Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu we Lwowie,
Poznańskiemu Ziemstwu Kredytowemu w Poznaniu,
Wileńskiemu Bankowi Ziemskiemu, Spółce Akcyjnej w Wilnie,
Towarzystwu Kredytowemu Przemysłu Polskiego w Warszawie,
Polskiemu Bankowi Komunalnemu, Spółce Akcyjnej w Warszawie,
Komunalnemu Bankowi Kredytowemu w Poznaniu,

Akcyjnemu Bankowi Hipotecznemu we Lwowie,
Piotrkowskiemu Towarzystwu Kredytowemu Miejskiemu w Piotrkowie Trybunalskim,
Lubelskiemu Towarzystwu Kredytowemu Miejskiemu w Lublinie.
Towarzystwu Kredytowemu Miasta Kalisza,
Towarzystwu Kredytowemu Miasta Kielc,
Towarzystwu Kredytowemu Miasta Radomia,
Towarzystwu Kredytowemu Miasta Łodzi,
Towarzystwu Kredytowemu Miasta Siedlec,
Towarzystwu Kredytowemu Miasta Częstochowy,
Towarzystwu Kredytowemu Miasta Wilna,
Zachodnio-Polskiemu Towarzystwu Kredytowemu Miejskiemu w Poznaniu,
Towarzystwu Kredytowemu Miejskiemu we Lwowie —
— na dokonywanie konwersji zaległości od pożyczek na dodatkowe pożyczki na warunkach, określonych w art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o pierwszeństwie hipotecznem i konwersji zaległości od pożyczek instytucyj kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 810).

§ 2. Postanowienie niniejsze wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki.*

(Monitor Polski z dnia 30 maja 1933 r. Nr. 123, poz. 158).

119.

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW

z dnia 12 maja 1933 r.

o uprawnieniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do udzielania przewłaszczeń osad i gruntów, położonych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego, a stanowiących przedmiot umów sprzedaży, zawartych przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej.

Na podstawie cz. 2 art. 81 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) uchwala się, co następuje:

§ 1.

1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych uprawniony jest do udzielania przewłaszczeń osad i gruntów wszelkiego rodzaju

niezależnie od ich nazwy (anulacyjne, z parcelacji, ośrodki i t. p.), położonych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego, osobom, z któremi urzędy ziemskie zawarły umowy sprzedaży i które wprowadziły w posiadanie tych osad i gruntów przed dniem 9 stycznia 1926 r., lub następcom prawnym tych osób, ustanowionym za zezwoleniem, choćby dorozumianem, urzędów ziemskich.

2) Za umowy sprzedaży uważa się w myśl niniejszej uchwały wszelkiego rodzaju układy co do nabycia własności, w których urzędy ziemskie uznały kontrahentów za nabywców danych osad i gruntów, choćby układy te nie były zawarte w formie ważnej i definitywnej umowy i choćby treść tych układów była niezgodna z materjalnemi przepisami ustawy z dn. 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej.

§ 2.

1) Przewłaszczenia udzielać należy z wyjątkami, określonemi w §§ 3 i 4, w formie orzeczeń z cz. 1 art. 61 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej na warunkach nabycia, obowiązujących przy parcelacji gruntów państwowych.

2) Cena sprzedażna osad i gruntów, nieustalona na podstawie przepisów, obowiązujących przed 9 stycznia 1926 r., chociażby nawet oznaczona w umowie w sposób przybliżony, ustalona być winna według instrukcji Ministra Reform Rolnych z dnia 26 kwietnia 1928 r. o ustaleniu ceny sprzedażnej działek ziemi przy parcelacji gruntów państwowych lub Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. M. R. R. Nr. 5 z dn. 27 kwietnia 1928 r.).

3) W przypadkach, gdy w umowach sprzedaży cena kupna oznaczona została w walucie markowej w sposób przybliżony, należy dokonane przez nabywców wpłaty markowe na poczet tej ceny zaliczyć obecnie na poczet ustalonej według cz. 2 ceny sprzedażnej w takim stosunku procentowym, w jakim powyższe wpłaty, zwaloryzowane na podstawie § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 30, poz. 213), pozostają do zwaloryzowanej w ten sam sposób ceny kupna, oznaczonej w umowie.

4) W przypadkach, gdy cena sprzedażna oznaczona została w walucie markowej w sposób stanowczy, bądź w samej umowie, bądź w późniejszem zawiadomieniu urzędu ziemskiego, podanem do wiadomości stronie zainteresowanej, a strona przyjęła i wypełniła oznaczone w umowie lub zawiadomieniu warunki spłaty oznaczonej w powyższy sposób ceny, to cenę tę po zwaloryzowaniu na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych i po doliczeniu procentów umownych należy wyznaczyć w orzeczeniu z art. 61, jako cenę na-

bycia. O ile Okręgowy Urząd Ziemski uzna, że strona warunków powyższych nie wypełniła, będą miały zastosowanie postanowienia cz. 2 i 3.

§ 3.

W przypadkach zawarcia przez urzędy ziemskie umów sprzedaży osad i gruntów, wymienionych w § 1, w formie umów rentowych, zatwierdzonych przez Prezydenta Urzędu Osadniczego lub Prezesa Okręgowego Urzędu Ziemskiego w sposób wyraźny, bądź dorozumiany, należy kontrahentom tych umów lub ich następcom prawnym udzielać przewłaszczenia w formie prywatno-prawnej z §§ 873 i 925 K. C. zgodnie z ustalonemi w tych umowach warunkami nabycia.

§ 4.

Przy udzielaniu przewłaszczenia osad anulacyjnych osobom, które władały niemi, jako właściciele, w chwili dokonania w księgach gruntowych wpisów na rzecz Skarbu Państwa z mocy ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. o przelaniu praw skarbowych państw niemieckich oraz praw członków niemieckich domów panujących na Skarb Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 400), lub też następcom prawnym tych osób, winny być przywrócone Skarbowi Państwa uprawnienia, wywodzące się z umów rentowych, a renta przerachowana tak, jak gdyby wpis na mocy ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. nie był dokonany.

§ 5.

Uchwały Rady Ministrów z dnia 27 października 1927 r. o uprawnieniu Ministra Reform Rolnych do udzielania przewłaszczenia osad, utworzonych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego przed wejściem w życie ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej i o uprawnieniu Ministra Reform Rolnych do udzielenia przewłaszczenia niektórych osad na obszarze woj. poznańskiego i pomorskiego (Dz. U. M. R. R. Nr. 18 z 10 grudnia 1927 r.) uchyla się.

120.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 9 maja 1933 r.

o wykonywaniu nadzoru nad działalnością urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

Na podstawie art. 47 ustawy z dn. 28 marca 1933 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 253) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Nadzór nad działalnością urzędów rozjemczych, przewidziany w art. 45 powołanej wyżej ustawy o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich, sprawuję przez Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych.

§ 2.

Czynności nadzoru nad działalnością wojewódzkich urzędów rozjemczych Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych wykonywa przez swoich urzędników lub przez innych urzędników delegowanych do tego przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, którzy w zakresie wykonywanych czynności nadzoru podlegają Centralnemu Biuru.

§ 3.

Czynności nadzoru nad działalnością powiatowych urzędów rozjemczych Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych wykonywa jak przepisano w § 2, bądź też za pośrednictwem właściwego wojewódzkiego biura do spraw finansowo-rolnych.

§ 4.

Czynności nadzoru obejmują wszelkie czynności zmierzające do usprawnienia bądź ujednolicenia działalności urzędów rozjemczych i polegają zarówno na działalności informacyjno-instrukcyjnej jak i na wykonywaniu inspekcji.

Sposób przeprowadzenia poszczególnych czynności nadzoru ustala Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych.

(—) *Seweryn Ludkiewicz*
Minister.

121.

POZA WYŻEJ WYMIENIONEMI UKAZAŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

Rozporządzenie Ministra Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 kwietnia 1933 r. o ulgach celnych na sandacze, szczupaki i leszcze (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 260).

Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 4 kwietnia 1933 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o likwidacji mienia byłych rosyjskich osób prawnych (załącznik jednolity tekst) (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 293).

Ustawa z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 kwietnia 1933 r. o zmianie statutu Wielkopolskiej Izby Rolniczej (Monitor Polski Nr. 103, poz. 124).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 maja 1933 r. o ustaleniu wysokości opłaty na rzecz Wielkopolskiej Izby Rolniczej na okres czasu od dnia 1 kwietnia 1933 r. do 31 marca 1934 r. (Monitor Polski Nr. 108).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 2 maja 1933 r. o ustaleniu wysokości opłaty na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej na okres czasu od dnia 1 kwietnia 1933 r. do 31 marca 1934 r. (Monitor Polski Nr. 108).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 25 kwietnia 1933 r. o nadaniu statutu Izbie rolniczej z siedzibą we Lwowie (Monitor Polski Nr. 109, poz. 136).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 5 maja 1933 r. o zmianie statutu Warszawskiej Izby Rolniczej (Monitor Polski Nr. 112, poz. 146).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 5 maja 1933 r. w sprawie wyboru radców przez społeczne organizacje rolnicze do rady Wileńskiej Izby Rolniczej (Monitor Polski Nr. 113, poz. 147).

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 19 stycznia 1933 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Poczt i Telegrafów w sprawie użycia dróg publicznych do przeprowadzenia kolei, tramwajów, przewodów elektrycznych, wodociągów, gazociągów, urządzeń odwodniających i do innych urządzeń (Monitor Polski Nr. 113, poz. 148).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 kwietnia 1933 r. o zabronieniu polowania na sarny-kozły w wojew. poznańskiem i pomorskiem (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 297).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 26 maja 1933 r. w sprawie wyboru radców przez społeczne organizacje rolnicze do rady Kieleckiej Izby Rolniczej (Monitor Polski Nr. 124, poz. 160).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 26 maja 1933 r. w sprawie wyboru radców przez społeczne organizacje rolnicze do rady Lubelskiej Izby Rolniczej (Monitor Polski Nr. 124, poz. 161).

122.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Z. Ryb. II-1/34 z dn. 3 listopada 1932 r.

w sprawie trybu postępowania przy podziale wód otwartych na obwody rybackie.

W związku z zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 29 października 1932 r. Nr. Z. Ryb. II-1/32 o zasadach i sposobie podziału wód otwartych na obwody rybackie ustala się następujący tryb postępowania i wyjaśnia się, co następuje:

I. Dochodzenie wstępne.

Wojewódzka władza administracji ogólnej zarządzi przeprowadzenie szczegółowego opisu warunków hodowlanych i gospodarczych wód otwartych, położonych na terenie województwa, w kolejności i terminach, ustalonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

1) Wśród warunków hodowlanych należy uwzględnić wszelkie czynniki, mające decydujący wpływ na wartość gospodarczą danej wody, a mianowicie: obszar i średnią szerokość dla rzek (w odstępach 5 km.); powierzchnię, średnią długość i szerokość oraz kształt dla jezior; głębokość przy najniższym stanie wody; charakter użytkowy brzegu (las, łąka, pola orne i t. p.); charakter dna (kamienie, piasek, żwir, muł, zarośla); odpływy i dopływy; charakter biologiczny wody (kraina ryb — dla rzek, typ rybacki — dla jezior); występujące gatunki ryb o stałem stanowisku i ryb wędrownych; występowanie raków; okres tarła gatunków ryb, podlegających ochronie; okres głównego ciągu ryb wędrownych (łosoś, troć, jesiotr, węgorz); warunki rozmnażania, żerowania i zimowania ryb; warunki przepływu ryb wędrownych i t. p.

2) Przy opisie warunków gospodarczych należy uwzględnić: gatunki ryb i raków, stanowiących główny przedmiot połowu; przypuszczalny przeciętny roczny połów ryb z jednego ha jeziora oraz z jednego ha i z jednego km. biegu rzeki; ilość rybaków z podziałem ich na kategorje rybaków sportowych i zawodowych (uprawiających rybołówstwo w zawodzie głównym, ubocznym lub sporadycznie); ilość i położenie osad rybackich; narzędzia rybackie najwięcej używane; istniejące stałe urządzenia do połowu ryb; wysokość dotychczasowej tenuty dzierżawnej; okres dzierżawy; zanik użytkowych gatunków ryb i raków właściwych danej wodzie, oraz przyczyny tego zjawiska; wpływ na rybołówstwo istniejących zakładów przemysłowych

lub większych osiedli miejskich; stałe budowle wodne, utrudniające swobodny przepływ ryb; inne czynniki, szkodliwe dla rybołówstwa; stosowane dotychczas zarybianie; istniejące tarliska, zimowiska oraz przepławki.

3) W wyniku dochodzeń wstępnych należy przedewszystkiem określić charakter użytkowy wody rybnej (obwód zawodowy lub sportowy), wysokość normy właściwego dla tej wody zarybienia i dopuszczalne rozmiary połowów wędkarskich. Poza tem należy wskazać, jakie inne środki należy stosować dla podniesienia rybołówstwa (przepławki, tarliska i obręby ochronne, odgrodzenie jeziora i t. p.).

II. Ustalenie podziału wód otwartych na obwody rybackie.

Na podstawie materjałów, zebranych w dochodzeniach wstępnych, wojewódzka władza administracji ogólnej dokona podziału wód otwartych na obwody rybackie, a stosując zasady, zawarte w piśmie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 29 października 1932 r. Nr. Z. Ryb. II-1/32, uwzględni w pierwszym rzędzie istniejące warunki hodowlane i celowość gospodarczą podziału z pominięciem w razie potrzeby dotychczasowego sposobu użytkowania rybołówstwa. Przy dokonywaniu podziału należy w każdym razie zakwalifikować każdy obwód albo jako gospodarstwo użytkowane zawodowo, albo jako obwód rybacki sportowy. Szczególnie w okręgach ruchu turystycznego i letniskowego oraz w pobliżu miast wskazane jest tworzenie obwodów mniejszych z przeznaczeniem sportowem. Obwód rybacki, przeznaczony do zawodowego użytkowania, obliczony być winien w rozmiarach, mogących zatrudnić i dać podstawę utrzymania co najmniej jednej rodziny rybackiej.

Na wodach, stanowiących granicę Państwa, gdzie przebieg granicy łożyskiem wody uniemożliwia objęcie obwodem rybackim całej szerokości biegu wody płynącej lub całego łożyska jeziora, należy obszar wody otwartej, leżący po stronie polskiej, uznać w miarę potrzeby za odpowiadających warunkom obwodu rybackiego.

Władzę, właściwą dla dokonania podziału obwodów rybackich na wodach, stanowiących granicę dwóch województw, oraz właściwą dla sprawowania zarządu tych obwodów, ustali osobne zarządzenie.

III. Nazwanie i numeracja kolejna obwodów rybackich.

Każdy obwód rybacki otrzymuje nazwanie oraz numer kolejny, które wraz z orzeczeniem władzy o utworzeniu obwodu ogłoszone być winny w „Dzienniku Wojewódzkim“.

Nazwanie otrzymuje obwód rybacki od nazwy rzeki, na

której się znajduje, numer zaś kolejny w porządku rosnącym w kierunku biegu dorzecza, którego część stanowi np. „Obwód rybacki rzeki Pilicy Nr. 5“.

Obwód rybacki, obejmujący obszary dwóch rzek łączących się z sobą lub część koryta rzeki głównej i jej dopływ, otrzymuje nazwanie od nazwy rzeki większej bez względu na wzajemny stosunek powierzchni lub długość obu obszarów.

Nazwy mniejszych dopływów wchodzą do nazwania obwodów rybackich tylko w tym przypadku, jeśli na tym dopływie znajduje się więcej niż dwa odrębne i samodzielne obwody rybackie.

Obwody rybackie, obejmujące obszar jeziora, leżącego na biegu rzeki, otrzymują obok nazwy rzeki, na której leżą, nazwę własną jeziora, o ile nazwa taka jest w użyciu, zachowując wszakże numerację, odpowiadającą kolejności obwodów na tej rzece np. „Obwód rybacki Jezioro Wigry na rzece Czarnej Hańczy Nr. 3“.

Kolejność numeracji obwodów na rzekach, przepływających przez dwa lub więcej województw, ustalać winny zainteresowane urzędy wojewódzkie we wzajemnem porozumieniu.

IV. Ogłoszenie podziału wód otwartych na obwody rybackie.

Ogłoszenie ustalonego podziału wód otwartych na obwody rybackie, podane do wiadomości zainteresowanych w gminach nadbrzeżnych, zaopatrzone być winno w pouczenie o środkach prawnych, które należy wnosić do Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych przez wojewódzką władzę administracji ogólnej w terminie 14-dniowym od dnia ogłoszenia decyzji w sprawie podziału.

Wniesione przeciw podziałowi wód otwartych na obwody rybackie odwołania obowiązana jest wojewódzka władza administracji ogólnej w ciągu 7 dni po upływie terminu odwoławczego przesłać Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych. Przesyłając odwołanie wraz z aktami (referat decyzji, dowód ogłoszenia, odwołanie wraz z kopertą i inne akta, na podstawie których wydana została zaskarżona decyzja) wojewódzka władza administracji ogólnej winna w sprawozdaniu stwierdzić, czy odwołanie wniesione zostało w przepisanym terminie i o ile nie przekroczono terminu odwoławczego, wypowiedzieć się w sprawie poszczególnych zarzutów, zawartych w odwołaniu. Przedstawiając w sprawozdaniu stan sprawy, należy w szczególności wyraźnie zaznaczyć, czy i o ile, zdaniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, podniesione w odwołaniu zarzuty są słuszne, oraz przedstawić argumenty, przemawiające za słusznością decyzji wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

V. Zmiany w ustalonym podziale wód otwartych na obwody rybackie.

Ustalony orzeczeniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej i urzędowo ogłoszony podział wód otwartych na obwody rybackie może być z urzędu lub na wniosek zainteresowanych poddany rewizji i ulec zmianie, jeśli w grupie obwodów rybackich, czy też w poszczególnym obwodzie zajdą zmiany warunków naturalnych wskutek działania czynników przyrody (zmiana koryta rzeki, zamulenia) lub gospodarki człowieka (powstanie zakładów przemysłowych, zapory dolinowej i t. p.), albo też jeśli ulegną zmianie ogólne okoliczności gospodarcze lub prawne, które przy poprzedniem ustalaniu granic obwodu rybackiego były podstawą podziału. Konieczność takiej rewizji może wyłonić się na wniosek zainteresowanego właściciela obszaru wody otwartej o uznaniu obwodu rybackiego za obwód własny z zastosowaniem postanowień art. 34 i 24 ustawy o rybołówstwie.

Przeprowadzenie wszelkich zmian w podziale dokonywać się winno z zachowaniem przepisów i trybu postępowania, przewidzianego dla podziału wód otwartych na obwody rybackie.

Orzeczenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, ustalające podział wód otwartych na obwody rybackie, winny być, z chwilą ich ogłoszenia w Dzienniku Urzędu Wojewódzkiego, przesyłane do wiadomości Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych z podaniem daty ogłoszenia, numeru i pozycji Dziennika Urzędowego.

(—) St. Królikowski,
Dyrektor Departamentu
Produkcji Rolnej i Weterynarji.

Otrzymują: wszyscy PP. Wojewodowie (z wyjątkiem Śląskiego) i P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy.

123.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Z. Ryb. II-1/35 z dnia 4 listpoada 1932 r.

w sprawie właściwości władzy w sprawach rybołówstwa na wodach, stanowiących granicę dwóch województw.

Władzę właściwą dla sprawowania zarządu rybołówstwa na wodach otwartych, stanowiących granicę dwóch województw, a w szczególności dla dokonania podziału tych wód na obwody

rybackie i zarządzania temi obwodami, ustalam w sposób następujący:

Zarząd rybołówstwa na głównym biegu Wisły pozostaje nadal — zgodnie z zarządzeniem z dn. 12 marca 1929 r. Nr. 925/Z i z dnia 22 września 1930 r. Nr. 4041/Z.

na odcinku, stanowiącym granicę województwa krakowskiego i kieleckiego, we właściwości Wojewody Krakowskiego,

na odcinku, stanowiącym granicę województwa lwowskiego i kieleckiego, we właściwości Wojewody Lwowskiego,

na odcniku, stanowiącym granicę województwa kieleckiego i lubelskiego, we właściwości Wojewody Lubelskiego,

na odcinku, stanowiącym granicę województwa lubelskiego i warszawskiego, we właściwości Wojewody Warszawskiego.

Zarząd rybołówstwa na głównym biegu Wisły na odcinku, stanowiącym granicę województwa pomorskiego i poznańskiego, przydzielam do właściwości Wojewody Pomorskiego.

Do właściwości Wojewody Kieleckiego przydzielam zarząd rybołówstwa na całym głównym biegu rzeki Pilicy.

Zarząd rybołówstwa na głównym biegu rzeki Bugu na odcinku, stanowiącym granicę województwa wołyńskiego i lwowskiego, przydzielam do właściwości Wojewody Lwowskiego, na odcinkach zaś, stanowiących granice województwa lubelskiego z województwami wołyńskiem, poleskiem i białostockiem, do właściwości Wojewody Lubelskiego.

Zarząd rybołówstwa na głównym biegu rzeki Narwi na odcinku, stanowiącym granicę województwa białostockiego i warszawskiego, oraz na całym biegu rzeki Omulwi, prawego dopływu rzeki Narwi, przydzielam do właściwości Wojewody Białostockiego.

Zarząd rybołówstwa na biegu rzeki Drwęcy przydzielam do właściwości Wojewody Pomorskiego.

Zarząd rybołówstwa na biegu rzeki Prosny przydzielam do właściwości Wojewody Łódzkiego.

W stosunku do niewymienionych powyżej wód otwartych, stanowiących granicę dwóch województw, właściwość władzy w sprawach zarządu rybołówstwa wskazują następujące zasady:

1) Zarząd rybołówstwa na jeziorze, leżącem na granicy dwóch województw, przypada na całym obszarze jeziora do właściwości tego Wojewody, którego właściwość miejscowa obejmuje większość obszaru jeziora.

2) Zarząd rybołówstwa na rzekach, które na części środkowego swego biegu stanowią granicę dwóch województw, przypada do właściwości tego Wojewody, którego właściwością miej-

scową objęty jest zarząd rybołówstwa na bezpośrednio sąsiadującym odcinku górnego biegu tej rzeki.

(—) Sew. Ludkiewicz,
Minister.

Otrzymują: wszyscy PP. Wojewodowie (z wyjątkiem Śląskiego) oraz P. Komisarz na m. st. Warszawę.

124.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Z. Ryb. II-1/15/33 z dnia 24 marca 1933 r.

w sprawie wykonania art. 7 ustawy o rybołówstwie w województwach zachodnich.

W związku z zapytaniami Urzędów Wojewódzkich, dotyczącemi ustalenia posiadania i zarządu rybołówstwem na wodach otwartych oraz ustalenia charakteru wody (prywatna, czy publiczna), Ministerstwo wyjaśnia i zarządza, co następuje:

I. *Przynależność rybołówstwa* ustala art. 7 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357), stanowiąc, że rybołówstwo należy do właściciela wody, a na wodach publicznych do Państwa.

Wyjątek od zasady, wyrażonej w art. 7, stanowi art. 9 powyżej powołanej ustawy, który utrzymuje w mocy prawo rybołówstwa, należące, w chwili wejścia w życie ustawy o rybołówstwie, nie do właściciela wody.

Z powyższego wynika, że nie mogą zachodzić przypadki, w których rybołówstwo nie przysługiwałoby nikomu.

II. Podstawę do ustalenia *charakteru wody* (publiczna, czy prywatna) stanowi ustawa wodna z dnia 19 września 1922 r. w brzmieniu, ustalonem przez rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 13 kwietnia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 574). Art. 2 powołanej wyżej ustawy wodnej postanawia, że wszystkie wody są publiczne, o ile z mocy ustawy wodnej, a w szczególności na zaasdzie art. 4, albo wskutek szczególnych tytułów prawnych nie stanowią własności prywatnej. W art. 4 ustawa wodna daje dostateczne kryterja do ustalenia prywatnego charakteru pewnych kategoryj wód. Zupełnie usprawiedliwione będzie podciągnięcie pod wody publiczne wód, które nie podpadają pod żadną z kategoryj wód, wyszczególnionych w art. 4 ustawy wodnej, względnie co do których tytułem szczególnym nie wykazano prywatnego charakteru danej wody.

Ustalenie charakteru poszczególnych odcinków wód (publiczna, czy prywatna), o ile charakter ich nie jest już ustalony prawomocnem orzeczeniem, lub o ile ich charakter publiczny nie jest niewątpliwy (np. rzeki żeglowne w przypadkach, w których ewentualnie zainteresowani nie dostarczyli dowodów na prywatny charakter danych wód) — winno nastąpić w każdym poszczególnym wypadku w formie orzeczenia właściwej dla tych spraw władzy, t. j. władzy wodnej.

III. *Zarząd rybołówstwem na wodach publicznych*, należącem do Państwa, zlecić należy powiatowym władzom administracji ogólnej. Aż do wydania dalszych w tej sprawie zarządzeń, wspomniany zarząd nie obejmuje tych rybołówstw, które znajdują się w chwili obecnej w administracji lasów państwowych lub innej instytucji państwowej.

Dochody z rybołówstw, znajdujących się w zarządzie powiatowej władzy administracji ogólnej, należy wpłacać do właściwej Kasy Skarbowej na dochód Ministerstwa Rolnictwa dz. II rozdz. 3 § 10.

(—) St. Królikowski,

Dyrektor Departamentu.

Otrzymują: Urzędy Wojewódzkie w Poznaniu i Toruniu.

125.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Z. Ryb. III-3/3/3 z dn. 4 kwietnia 1933 r.

w sprawie oznak i zaświadczeń dla strażników rybackich.

W związku z postanowieniem art. 70 i 71 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 10 czerwca 1932 roku, wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie ustalenia roty przysięgi i wzoru oznaki dla strażników rybackich (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 500) Ministerstwo wyjaśnia, co następuje:

1. Oznaki dla strażników rybackich nabywać można w Związku Organizacyj Rybackich Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, ul. Kopernika 30.

Koszty oznak strażników rybackich winni pokryć wykonywujący rybołówstwo w swych obwodach:

a) właściciele obwodów,

b) spółki rybackie jeziorowe,

c) dzierżawcy obwodów rybackich, zaś do czasu wprowadzenia obwodów rybackich,

d) zainteresowani posiadacze rybołówstwa.

2. Zaświadczenie, mające stanowić legitymację dla strażników rybackich, wydaje powiatowa władza administracji ogólnej. Zaświadczenie to winno mieć następujące brzmienie:

„Starostwo . . . .

Zaświadczenie

ważne do dnia 31 grudnia 193.... roku.

Stwierdzam, że p. . . . ., zamieszkały . . . . . . , , , , jest zaprzysiężonym strażnikiem rybackim dla następujących wód . . . .

Zaświadczenie niniejsze wydaje się na zasadzie art 71 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357).

. . . ., dnia . . . . . . 193... r.

Pieczęć. Starosta".

3. Oznaki oraz zaświadczenia powyższe należy odebrać od osób, które przestały pełnić funkcje strażników rybackich.

(—) E. Baird,

Naczelnik Wydziału.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie (z wyjątkiem Urz. Woj. w Katowicach) oraz P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy.

126.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. W. V. 19/17 z dnia 4 kwietnia 1933 r.

w sprawie znakowania bekonów.

Na skutek starań Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych władze angielskie wyraziły zgodę na zastąpienie etykiet, dołączanych do poszczególnych połówek bekonów i szynek, wy-

syłanych do Anglji, przez wypalanie znaku „Poland" na skórze każdej połówki bekonu, względnie szynki.

Wzór pieczęci „Poland" przesyła się w załączeniu, zaznaczając, iż każda z bekoniarni posiadać będzie pieczęć, opatrzoną własnym numerem, podanym w dołączonym spisie przetwórni bekonowych.

Poszczególne bekoniarnie winny zaopatrzyć się w odpowiednie metalowe pieczęcie do wypalania w porozumieniu z Polskim Związkiem Bekonowym.

Ministerstwo prosi o wydanie zarządzeń lekarzom weterynaryjnym, wykonywującym urzędowe badanie mięsa w bekoniarniach, ażeby z chwilą zaopatrzenia się przetwórni w odpowiednie pieczęcie dołączanie etykiet do poszczególnych bekonów, szynek, balotów i skrzynek zostało zaniechane.

Lekarze weterynaryjni winni czuwać, ażeby pieczęcie omawiane były wypalane jedynie na tych bekonach i szynkach, co do których przestrzegane były w całości wymagania angielskiego Ministerstwa Rolnictwa i Rybactwa, oraz ponoszą za powyższe całkowitą odpowiedzialność.

Niezależnie od wypalania ustalonego znaku na bekonach i szynkach należy dołączyć do każdego balotu, względnie skrzynki, t. j. do zewnętrznego opakowania, oddzielną kartkę z tym samym znakiem (pieczęcią), jaki jest wypalony na towarze, opatrzoną prócz tego datą oznakowania towaru.

(—) *Dr. Markowski*,
Dyrektor Departamentu,
p. o. Głów. Inspektora Weter.

Otrzymują: PP. Wojewodowie we Lwowie, Tarnopolu, Krakowie, Lublinie, Katowicach, Kielcach, Warszawie, Łodzi, Poznaniu i Toruniu, P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy, oraz do wiadomości: Polski Związek Bekonowy w miejscu, Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Państwowy Instytut Eksportowy.

Spis przetwórni bekonowych według ustalonej numeracji.

Nazwa bekoniarni.

1. „Sair" Fabryka Wyrobów Mięsnych w Grudziądzu.
4. „Państwowe Przetwórnie Mięsne" w Chodorowie.
5. „Bacon Export Gniezno" w Gnieźnie.
6. „Bacon Compagnie" w Królewskiej Hucie.
7. Stanisław Jaugsch i S-ka Toruń.
8. „Bacon Export Gniezno" w Tczewie.
9. „Pomorska Fabryka Bekonów" w Kościerzynie.
10. „Jac Vos et Co" Oborniki.
12. „Silesiebacon" w Katowicach.
14. „Bacon Export Gniezno" w Bydgoszczy.

15. „Państwowe Przetwórnie Mięsne“ w Dębicy.
16. Fabryka Konserw Z. Ruckera we Lwowie.
17. „Oskar Robinson“ w Nakle.
18. „Musioł i S-ka“ w Katowicach.
19. Bacon Export Chojnice Sp. z o. o. Chojnice.
20. August Janoschka w Mysłowicach.
21. Eksportowa Przetwórnia Mięsna Sp. z o. o. w Radomiu.
22. Poels et Co w Lublinie.
23. The Puck Bacon Export Comp. w Pucku.
24. Kujawska Spółdzielcza Przetwórnia Mięsna Sp. z o. o. w Czerniewicach.
25. „Oskar Robinson“ w Środzie.
26. „Oskar Robinson“ w Kępnie.
27. „Jodemka“ Kościan.
28. Gniewska Fabryka Bekonów, Gniew.
29. Bacon Factory w Krotoszynie.
30. Eksportowa Przetwórnia Mięsna w Tarnowie.
31. Sp. Dzierż. Zakł. Handl. i Przem. Firmy Przetw. Mięsa i Tłuszczów (Fabr. Bekonów i Konserw) Kaz. Bakalarz Sp. z o. o. Jarosław.
32. Bacon Export Gniezno w Grodzisku
33. „Oskar Robinson“ w Złoczowie.
34. H. B. Moeller et Co, Sp. z o. o. Gdańsk, Oddz. Brodnica n/D.
35. Związkowa Bekoniarnia Janowiec, Sp. z o. o.
36. „Standart Bacon“ Sp. z o. o. w Świeciu n/W.
37. August Janoschka w Tarnowskich Górach.
38. Crown Bacon Ltd., Koronowo.
39. Cracovia Bacon Export w Krakowie.

127.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Z. Ryb. II/1/21/33 z dnia 7 kwietnia 1933 r.

w sprawie tworzenia obwodów rybackich na wniosek stron — koszty postępowania administracyjnego.

W związku z zarządzeniem z dnia 18 marca 1933 r. Nr. Z. Ryb. II-1/10/33 w sprawie tworzenia obwodów rybackich na jeziorach na wniosek zainteresowanych Ministerstwo wyjaśnia, co następuje:

I. W sprawie kosztów postępowania administracyjnego, związanych z tworzeniem na jeziorach obwodów rybackich na wniosek stron zainteresowanych, winny mieć odpowiednie zastosowanie postanowienia art. 105 i następnych rozporządzenia

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

II. Od osób, wnoszących podania o utworzenie na jeziorach obwodów rybackich, należy zażądać przed dokonaniem jakichkolwiek czynności urzędowych, związanych z utworzeniem obwodu rybackiego, a połączonych z kosztami obciążającemi stronę w myśl powołanego wyżej rozporządzenia — wpłacenia na rzecz Urzędu Wojewódzkiego całej w przybliżeniu obliczonej należności za czynności, połączone z kosztami przeprowadzić się mającego postępowania administracyjnego. W szczególności od strony zainteresowanej należy zażądać złożenia zgóry należności, o której wyżej mowa, o ile strona nie przedłoży materjałów dostatecznych do ustalenia na ich podstawie warunków, wymaganych dla uznania danej wody za obwód rybacki, względnie o ile, mimo przedłożenia wspomnianych materjałów z jakichkolwiek powodów (np. sprzeciwów właścicieli sąsiednich rybołówstw) zachodzi konieczność przeprowadzenia dochodzeń lub innych czynności, połączonych z kosztami

(—) St. Królikowski.

Dyrektor Departamentu.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie (z wyjątkiem Urz. Woj. w Katowicach).

128.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. W. III. 5/1 z dnia 28 kwietnia 1933 r.

w sprawie dowodów tożsamości koni.

Ministerstwo wyjaśnia, że na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 23.III. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 425) co roku powinny odbywać się spędy koni celem zaopatrzenia w dowody tożsamości (§§ 20 i 21), dotychczas jednak, ze względu na trudności budżetowe, wspomniane rozporządzenie nie było stosowane w całej rozciągłości.

Od roku 1928 władze wojskowe przeprowadzają corocznie przeglądy koni 4-letnich (i starszych, które z jakichkolwiek powodów nie otrzymały dowodów) dla zaopatrzenia ich w dowody tożsamości oraz stwierdzenia ich zdatności dla celów woj-

skowych. Wobec powyższego obecnie dopiero 4-letnie konie otrzymują dowody tożsamości.

(—) Dr. Markowski,
Dyrektor Departamentu,
p. o. Głów. Inspektora Weter.

Otrzymują: wszyscy PP. Wojewodowie oraz P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy.

129

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. W. VIII. 1/3 z dnia 5 maja 1933 r.

w sprawie grzebowisk zwierzęcych.

Ze sprawozdań Naczelników Wydziałów, względnie inspektorów weterynaryjnych, odczytanych na ostatniej konferencji w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych, wynika, że bardzo wielka ilość grzebowisk zwierzęcych nie jest należycie urządzona i że nawet bardzo wiele jest miejscowości, które nie posiadają wcale grzebowisk zwierzęcych.

Z uwagi na to, że brak grzebowisk, względnie źle urządzone grzebowiska stanowią jedną z najpoważniejszych przyczyn rozszerzania się zaraźliwych chorób zwierzęcych, za które Skarb Państwa wypłaca poważne odszkodowania i zapomogi, Ministerstwo prosi Pana Wojewodę o polecenie po myśli art. 16 pkt. e i art. 93 pkt. c rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych oraz zał. Nr. 6 do rozporządzenia z dnia 9.I. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 167):

1) doprowadzenia obecnie istniejących grzebowisk zwierzęcych i t. p. do stanu uniemożliwiającego roznoszenie zaraźliwych chorób zwierzęcych;

2) urządzenia nowych grzebowisk zwierzęcych w miejscowościach, gdzie takowe nie istnieją

i 3) wyznaczenia terminu, do którego gminy winny wykonać powyższe czynności.

Równocześnie zaznacza się, że sprawa wydzielania gruntów na grzebowiska przy scalaniu gruntów została załatwiona zarządzeniem Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 4.IV. 1933 r. Nr. Sc. R./0/110*) i że wobec usunięcia ostat-

---

*) O wydzielaniu gruntów na grzebowiska przy parcelacji majątków państwowych wydane zostało zarządzenie Ministerstwa R. i R. R. Nr. P. XXIII/727/33 pod tą samą datą i oba zarządzenia ogłoszone zostały w N-rze 5 Dz. Urzęd. Min. R. i R. R. z r. b., poz. 97 i 97a. (Przyp. Red.).

niej przeszkody, jaką poszczególne gminy (wsie) ewentualnie mogły mieć z grzebowiskami przy komasacji gruntów, Ministerstwo zmuszone będzie wydać polecenie, aby Panowie Wojewodowie na podstawie art. 77 lit. g) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych odmawiali przyznania odszkodowania lub zapomogi za zwierzęta, których zwłoki nie zostały zagrzebane w sposób przepisany w zał. Nr. 6 do rozporządzenia z dn. 9.I. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 167).

O wynikach, mających doprowadzić grzebowiska zwierzęce i t. p. do porządku, Ministerstwo oczekuje do dnia 1 października 1933 r. szczegółowego sprawozdania z podaniem wszystkich miejscowości, które nie zastosowały się do wydanych zarządzeń.

(—) Dr. Markowski,
Dyrektor Departamentu,
p. o. Glów. Inspektora Weter.

Otrzymują: wszyscy Panowie Wojewodowie.

130.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Sc. P./0/100 z dnia 15 maja 1933 r.

w sprawie ustalenia konturów klasyfikacyjnych metodą siatkową.

Ministertswo niejednokrotnie podkreślało konieczność zwrócenia bacznej uwagi na prace klasyfikacyjne, dokonywane w związku ze scaleniem, co w szczególności znalazło swój wyraz w piśmie okólnem z dnia 19.XII. 1928 r. Nr. 2633/S. (Dz. Urz. M. R. R. Nr. 1 z 1929 r., str. 7). Pismem tem Ministerstwo zarządziło, aby klasyfikacja i oszacowanie były przeprowadzane dostatecznie szczegółowo, aby nie dopuszczać do szacowania przeciętnego oraz sztucznego dostosowywania konturów klasyfikacyjnych do istniejących linij granicznych (miedz, dróg, rowów i t. p.). Następnie Ministerstwo ustaliło nowy wzór (Nr. 33 i 33a) protokółu klasyfikacyjnego, uwzględniającego charakterystykę każdej z wyodrębnianych klas gruntu. Tem niemniej nie osiągnięto jeszcze zadowalających rezultatów, gdyż stosunkowo znaczny procent projektów scaleniowych wykazuje w dalszym ciągu dość poważne braki w przeprowadzonej klasyfikacji i szacunku gruntów.

Dobre przeprowadzenie klasyfikacji i szacunku zależy od dwu zasadniczych warunków:

1) racjonalnego ustalenia konturów klasyfikacyjnych;
2) należytego ustalenia stosunku wartości pomiędzy poszczególnemi klasami gruntu.

Prawidłowe ustalenie konturów klasyfikacyjnych jest szczególnie trudne, gdy chodzi o obszary, posiadające plamistą glebę. To ostatnie zjawisko jest cechą charakterystyczną dla większości gruntów w Polsce. Jeżeli obok plamistości gruntów mamy do czynienia jednocześnie z dużą liczbą gospodarstw drobnych (jak np. w woj. kieleckiem i południowych), na których wszełkie niedociągnięcia klasyfikacji i szacunku mogą odbić się dotkliwie, staje się zrozumiałą i konieczną potrzeba jak najdokładniejszego przeprowadzenia klasyfikacji i jak najracjonalniejszego ustalenia stosunku wartości poszczególnych klas gruntu.

Tych celów nie dało się osiągnąć przy stosowaniu dotychczasowego sposobu postępowania przy ustalaniu konturów klasyfikacyjnych głównie ze względu na brak ścisłej metody. Dlatego też Ministerstwo w uzupełnieniu omawianych na wstępie zarządzeń zaleca przy przeprowadzaniu klasyfikacji na gruntach ornych, względnie na innych użytkach, które po scaleniu zamienione będą na grunty orne, posiłkowanie się metodą klasyfikacji siatkowej, stosowaną z dodatnim wynikiem już niejednokrotnie przy pracach urzędów ziemskich.

Metoda ta polega na tem, że przed przystąpieniem do wykonania czynności klasyfikacyjnych w polu, mierniczy nanosi na teren klasyfikowany siatkę kwadratów, zazwyczaj o długości boków, wynoszącej 100 metrów, oznaczając punkty przecięć kołkami i przygotowując odkrywki (dołki) przy tych punktach. Gęstość siatki może być mniejsza, lub większa w zależności od stopnia plamistości gleby, wartości gruntu i małorolności (karłowatości) gospodarstw. W pewnych wypadkach może być wskazane posługiwanie się siatką prostokątów.

Przy przeprowadzaniu właściwych czynności klasyfikacyjnych, po zorjentowaniu się ogólnem co do rodzajów gleby na danym obszarze scalenia, niezależnie od prób branych z uprzednio przygotowanych odkrywek, należy w miarę potrzeby brać próby gleby wewnątrz kwadratów lub prostokątów (na przekątnych). Wyniki badań, polegające na ustaleniu, do jakiej klasy należy zaliczyć grunt w danym punkcie, oznacza mierniczy, biorący udział w klasyfikacji, na szkicu z naniesioną siatką oraz w notatniku polowym, w którym zamieszcza również krótką charakterystykę wyodrębnionych typów gleby. Po przeprowadzeniu w powyższy sposób klasyfikacji na pewnym obszarze, kontury klasyfikacyjne wyrażą się linjami, przeprowadzonemi pomiędzy skrajnemi punktami, zaliczonemi do sąsiadujących klas gruntu.

Opisana metoda ma tę wyższość, że dzięki niej osiąga się daleko dokładniejsze ustalenie konturów klasyfikacyjnych,

a w razie wątpliwości, zyskuje się możność łatwego sprawdzenia dokładności pracy. Metoda ta daje zarazem bardziej realną podstawę do należytego ustalenia stosunku wartości poszczególnych rodzajów gruntów. Wymaga ona wprawdzie nieco więcej czasu i pracy na wykonanie czynności klasyfikacyjnych, nie tyle jednak, aby mogło to zasadniczo zaważyć na wysokości kosztów technicznego wykonania scalenia.

Zważywszy, że przerabianie projektu scaleniowego, spowodowane zazwyczaj wadliwą klasyfikacją, pociąga za sobą bardzo znaczne opóźnienie w zatwierdzaniu projektów i powiększa koszty wykonania, a także naraża na straty uczestników scalenia, Urzędy Ziemskie winny dołożyć wszelkich starań, aby czynności klasyfikacyjne i szacunkowe były przeprowadzane jaknajdokładniej.

Z tych też względów Okręgowy Urząd Ziemski winien przestrzegać stosowania klasyfikacji siatkowej, jako metody dającej największą rękojmię dobrego przeprowadzenia szacunku scalanych gruntów we wszystkich wypadkach, gdzie ze względu na różnorodność (plamistość) gleby potrzebne jest dokładne odtworzenie tej różnorodności w wypadkach, gdy obszar scalenia obejmuje znaczną ilość gospodarstw drobniejszych, na których drobna nawet zmiana powierzchni w wyniku scalenia odbija się silniej niż na gospodarstwach większych, oraz wszędzie tam, gdzie pewne rodzaje użytków lub części obszaru scalenia mają znacznie większą wartość niż pozostałe. Ponadto z uwagi na doniosłość znaczenia klasyfikacji dla właściwego rozwiązywania projektów scalenia należy dążyć do zastosowania metody klasyfikacji siatkowej we wszystkich objektach scalanych.

(—) K. Kasiński
Podsekretarz Stanu.

Otrzymują: wszystkie Okręgowe Urzędy Ziemskie z wyjątkiem O. U. Z. w Katowicach i w Grudziądzu.

131.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. Z. Ryb. III. 3/24/33 z dnia 24 maja 1933 r.

w sprawie znakowania sprzętu rybackiego.

W celu ujednostajnienia zarządzeń poszczególnych Urzędów Wojewódzkich, wydawanych w wykonywaniu postanowienia art. 52 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz.

U. R. P. Nr. 35, poz. 357) w sprawie obowiązku znakowania sprzętu rybackiego, Ministerstwo podaje następujące wskazówki co do treści, jaką wspomniane zarządzenia winny zawierać:

1. *Sposób znakowania.* Wszelki znajdujący się na wodzie otwartej sprzęt rybacki, a mianowicie narzędzia do połowu ryb, sadze do ich przechowywania i łodzie rybackie, winien być znakowany w sposób umożliwiający rozpoznanie właściciela. W tym celu sprzęt rybacki winien być zaopatrzony w tabliczkę drewnianą lub metalową o wymiarach nie mniejszych niż 15 cm długości i 10 cm szerokości, na której w sposób czytelny winno być wypalone, wycięte lub namalowane farbą odporną na działanie wody i innych czynników imię, nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela. Napis ten może być wypalony, wycięty lub namalowany bezpośrednio na drewnianych lub metalowych częściach sprzętu rybackiego i w tych wypadkach zbędna jest specjalna tabliczka z napisem. Przy znakowaniu drobnego sprzętu rybackiego mogą być używane tabliczki drewniane o wymiarach mniejszych, niż wyżej podane, względnie plomby metalowe, przyczem napis może się składać ze skrótu imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania, albo też z początkowych liter imienia i nazwiska. Skróty napisu mogą być umieszczone bezpośrednio na drewnianych lub metalowych częściach sprzętu rybackiego. Wszelkie skróty, używane przy znakowaniu sprzętu rybackiego, winny być zgłoszone do zarządu właściwej gminy, na której terenie zamierzone jest używanie powyższego sprzętu (o powyższem należy pouczyć zarządy gmin).

2. *Ilość znaków.* Łodzie rybackie, sadze, służące do przechowywania ryb oraz mniejsze narzędzia do połowu ryb winny być zaopatrzone w jedną tabliczkę z napisem lub w inny znak, umożliwiający stwierdzenie właściciela. Większe narzędzia do połowu ryb winny posiadać kilka tabliczek lub znaków, zależnie od wielkości narzędzia.

3. *Sposób umieszczania znaków.* Znaki na sprzęcie rybackim winny być umieszczone w sposób i w miejscach, umożliwiających szybkie odszukanie znaków. Na łodziach rybackich tablica z napisem lub napis winien być umieszczony na stałe przy dziobie łodzi na lewej burcie. Na sadzach tabliczka z napisem lub sam napis winien być umieszczony na górnej powierzchni sadzu. Znaki winny być trwale umocowane do sprzętów rybackich.

(—) St. Królikowski,
Dyrektor Departamentu.

Otrzymują: wszyscy PP. Wojewodowie (z wyjątkiem P. Wojewody Śląskiego) oraz P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy.

132.

INSTRUKCJA

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 8 maja 1933 r.

dla Komisarzy Agrarnych Ministra Rolnictwa i Reform Roln. przy Oddziałach Państw. Banku Roln. (§ 101 Statutu P. B. R.).

§ 1.

Komisarze Agrarni Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych przy Oddziałach Państwowego Banku Rolnego, działający w charakterze Komisarzy Agrarnych w myśl art. 59 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej oraz na mocy § 101 Statutu Państwowego Banku Rolnego, winni przestrzegać:

A. Aby prowadzona przez Państwowy Bank Rolny parcelacja odpowiadała wymaganiom ustawy z dnia 28.XII.1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, jak również wytycznym polityki agrarnej Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, przyczem parcelacja, prowadzona przez Państwowy Bank Rolny, winna służyć za wzór dla parcelacji instytucyjnej i prywatnej pod względem:

a) wyznaczania słusznych, a umiarkowanych cen na ziemię oraz możliwie dogodnych warunków spłaty,

b) ścisłego i sprawnego załatwiania wszelkich formalności, związanych z ogłoszeniem o parcelacji, zbieraniem zgłoszeń, kwalifikowaniem kandydatów, zawieraniem umów, zwalnianiem majątku od obciążeń hipotecznych oraz udzielaniem przewłaszczeń,

c) przedwstępnej opieki nad nabywcami w dziedzinie zabudowania i zagospodarowania nabytych parcel.

B. Aby nabywane lub brane w komis przez Państwowy Bank Rolny do parcelacji nieruchomości ziemskie nietylko nadawały się na parcelację, lecz były tak wybierane, iżby parcelacja ich mogła zaspokoić najżywotniejsze i najpilniejsze potrzeby agrarne na terenie działania odnośnego Okręgowego Urzędu Ziemskiego.

§ 2.

W celu uzgadniania akcji agrarno-kredytowej Oddziału Banku i administrowania należnościami Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z wytycznemi polityki Ministerstwa Rolnic-

twa i Reform Rolnych Komisarze Agrarni winni pozostawać w stałym kontakcie z władzami Oddziału Banku.

W razie nieuzgodnienia stanowiska swego w powyższych sprawach z Dyrektorem Oddziału lub w przypadku, gdy zastosowanie środków zaradczych przekracza kompetencje Oddziału Banku, Komisarze Agrarni winni zakomunikować o tem Komisarzowi Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych przy Centrali Państwowego Banku Rolnego ze szczegółowem oświetleniem poruszonych spraw.

§ 3.

W celu należytego wpływania na działalność Państwowego Banku Rolnego w dziedzinie nabywania i brania w komis majątków na parcelację, Komisarz Agrarny winien:

a) w razie zwrócenia się do niego Oddziału Państwowego Banku Rolnego z odpowiedniem zapytaniem możliwie szybko i dokładnie zbadać tak cechy danego majątku, jak i miejscowe stosunki agrarne i wydać wyraźną i umotywowaną opinję o celowości kupna lub wzięcia w komis tego majątku,

b) gdy bez inicjatywy Banku poweźmie przeświadczenie o celowości nabycia lub wzięcia w komis przez Państwowy Bank Rolny na parcelację danego majątku, po dokładnem zbadaniu sprawy, wystąpić do Oddziału Banku z umotywowanym wnioskiem,

c) w wypadku nieuzgodnienia stanowiska Oddziału Banku z opinją lub wnioskiem Komisarza Agrarnego zwrócić się do Komisarza przy Centrali Państwowego Banku Rolnego, oświetlając wszechstronnie powstałą różnicę zdań.

§ 4.

1) Przewidziane w art. 59 ustawy o wykonaniu reformy rolnej prawo Komisarza Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do korygowania lub zawieszania projektów parcelacyjnych Państwowego Banku Rolnego dotyczy ostatecznego, szczegółowego projektu parcelacji; wskazane jest jednak, aby Komisarz Agrarny starał się już w początkowej fazie parcelacji nadać jej odpowiedni kierunek.

2) W tym celu po otrzymaniu zawiadomienia o przystąpieniu przez Oddział Banku do parcelacji — Komisarz Agrarny winien zaznajomić się w miarę możności tak z parcelowanym objektem, jak i z miejscowemi stosunkami i potrzebami agrarnemi, przyczem winien starać się już w tem początkowem stadjum parcelacji uzgodnić z Oddziałem Banku zasadnicze wytyczne rozdysponowania danego objektu.

O ile Oddział Banku z własnej inicjatywy zwróci się do Komisarza Agrarnego z przedstawieniem ogólnego projektu

parcelacyjnego, opartego na szczegółowym opisie parcelowanego objektu i miejscowych stosunków agrarnych oraz na otrzymanych zgłoszeniach o nabycie ziemi z tego objektu, Komisarz Agrarny winien się wypowiedzieć co do zasadniczych wytycznych przedstawionego projektu ogólnego, kierując się zasadami, wskazanemi w ust. A § 1 niniejszej instrukcji. Przy omawianiu z Oddziałem Banku ogólnego projektu parcelacji winna być również poruszona sprawa ceny ziemi i warunków spłaty oraz sprawa pomocy w zabudowaniu i zagospodarowaniu parcel (gotowe budynki, materjały budowlane, uprawy, zasiewy, ziarno do siewu, pasza i t. p.).

3) W razie niemożności osiągnięcia oznaczonego w cz. 2 uzgodnienia Komisarz Agrarny winien zwrócić się do Komisarza przy Centrali Państwowego Banku Rolnego ze szczegółowem uzasadnieniem swego stanowiska.

§ 5.

1) Przy rozpatrywaniu przedstawionego następnie przez Oddział Banku w myśl art. 59 szczegółowego projektu parcelacji, zatwierdzonego przez władze Banku, Komisarz Agrarny winien unikać żądania w projekcie takich zmian, które byłyby sprzeczne z zasadami ogólnego projektu, zaaprobowanego przez Komisarza Agrarnego.

2) a) Jeżeli poprawki do projektu parcelacyjnego, zaproponowane przez Komisarza Agrarnego, mogą być, zdaniem jego, uwzględnione bez wprowadzenia zasadniczych zmian w projekcie, wówczas Komisarz Agrarny zwraca Państwowemu Bankowi Rolnemu projekt parcelacji wraz z swojemi uwagami, Bank zaś po wprowadzeniu poprawek w myśl tych uwag może przystąpić do wykonania projektu.

b) Jeżeli Oddział Państwowego Banku Rolnego nie zgadza się na wprowadzenie zaproponowanej przez Komisarza Agrarnego poprawki do projektu parcelacyjnego, wówczas przedłoży sprawę Centrali Państwowego Banku Rolnego i wstrzyma wykonanie projektu.

c) Jeżeli Komisarz Agrarny uzna, że zaproponowane przez niego zmiany wymagają gruntownego przerobienia projektu, wówczas zawiesza jego wykonanie, Bank zaś po przerobieniu projektu ponownie przedkłada go Komisarzowi Agrarnemu.

3) Z prawa żądania zmiany lub zawieszenia wykonania projektu parcelacyjnego Komisarz Agrarny może skorzystać w okresie 2 tygodni od dnia przedłożenia projektu; okres ten może być jednak za zgodą Państwowego Banku Rolnego przedłużony.

4) Jeżeli w powyższym okresie Komisarz Agrarny nie zgłosi poprawek do projektu, ani nie wyda umotywowanej de-

cyzji o jego zawieszeniu, Państwowy Bank Rolny może przystąpić do wykonania projektu.

§ 6.

W celu wywierania skuteczniejszego wpływu na bieg spraw o których mowa w niniejszej instrukcji, Komisarz Agrarny lub jego zastępca może na zaproszenie Dyrektora Oddziału brać udział w posiedzeniach Dyrekcji (Collegium) Oddziału, na których sprawy te są omawiane. Bliższe szczegóły, dotyczące tego udziału, winny być ustalone w zależności od miejscowych warunków, za wspólnem porozumieniem Komisarzy Agrarnych i Dyrektorów Oddziałów Banku.

§ 7.

Z czynności, przewidzianych w niniejszej instrukcji, Komisarze Agrarni przy Oddziałach Państwowego Banku Rolnego winni nadsyłać (w 3 egzemplarzach) krótkie raporty półroczne Komisarzowi przy Centrali Państwowego Banku Rolnego przed dniem 10-tym stycznia i lipca.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych
(—) Sew. Ludkiewicz

Warszawskie Zakłady Graficzne, Wilcza 60, tel. 893-47.